...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

...05 (1905) | 1955 оной декабриин 28, среда | Сэн 20 мүнгэн

Һурагшадай үбэлэй амаралтые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ

...анай зол жаргалта залуу үетэн ...мунистическэ партиин ба Совет... правительствын халуун анхара... хүреэлэгдэнхэй. Тэдэниие һур...ида һургажа эрдэм мэргэжэлтэй ...охо, коммунистическэ ёһо гури... хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ ...арал оролдолго хандуулагдана. ...ерэхэ бүри һургуулинуудай ба ...э һурагшадай тоо олошоржо. ...бүүдэй санаторинууд, амаралтын ...ангууд, хүүгэдэй ясли болон ...уд оронойманай гоё һайхан бай...тай газар нютагуудаар олоороо ...дхэгдэнхэй юм. Манайшье рес...ика дотор һүүлэй хэдэхэн жэл...эй турша соо үхибүүдэй санато...уд, яслинууд ба бусадшье эмхи ...ануудай тоо нилээд олошороо. ...аяа зунай сагта, тэндэ хэдэн ...аад һурагшад, үхибүүд суглар...үлөөтэй сагаа сэнгэлиг хүхюу... үнгэргэдэг байна. Имагтал ма... социалистическэ Эхэ орондо ...үүд тухай иимэ саг үргэлжын ...н анхарал хандуулагдадаг бай-

...үнөөшье һургуулиин һурагша... үбэлэй амаралтын эхилхэ гэжэ ...ада арадай гэгээрэлэй эмхи зур...ууд, профсоюзна ба комсомоль... организацинууд энэ амарал... эмхитэй һайнаар үнгэртэ... тулада угаа ехэ оролдолго ...ха ёһотой. Үбэлэй амаралтын ... богонихон сагта үргэлжэлдэг ...ашье, энээниие үхибүүдтэ аша ... ехэтэйгээр үнгэргэжэ болохо ...а. Үбэлэй үедэ болодог элдэб ...ивна мүрысөөнүүдые үнгэргэ...ээл таатай зохид үе—мүнөөл ...бшуу. Тиимын тула үбэлэй ...ивна талмайнуудые бэлэдхэхэ, ... конькигаар ябалгые болон эл...аада эмхидхэхэ тон шухала ...а. Мүн манай залуушуул Бай...адарай саһатай хүйтэн үбэлэй ...санаар ябаха ехэ дуратай бай... Санаар ябалга хадаа һургуу... һурагшадые болон бүхы залуу...ые физическээр хүмүүжүүлгэдэ ...э удхашанартай хэрэг мүн.

...им һургуулинуудай ба Улан... Пионернүүдэй ордоной дэргэдэ ... ябалгын тусхай секцинүүд ...хэгдэнхэй. Үхибүүдэй үбэлэй ...лтын үедэ эдэ секцинүүд илан... һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотой.

...өө арадай гэгээрэлэй таһагуу...үдэлмэрилэгшэд, нютагай пар..., советскэ ба профсоюзна, ком...ьско организацинууд һурагша... үбэлэй амаралтые эмхитэй һай... үнгэргэхэ тушаа тусхай хэм...ябуулганuудые хараалаад бэе...кэ эхилээ. Мүн үхибүүдэй шэ...лэй ёлкые гоё һайханаар үн...э гээшэ тон шухала байна.

...ан-Удын Ленинэй орденто паро...вагонно заводой заводской ко... һурагшадай үбэлэй амаралтые ...эйгээр үнгэргэхэ тушаа асуу... зүбшэн хэлсээд, энээгээр тус...эмжээ-ябуулганuудые хараал...үбэлэй амаралтын үедэ ПВЗ-гэй Культурын ордондо, клубууд болон улаан булангуудта шэнэ жэлэй ёлконууд, элдэб нааданууд эмхидхэгдэхэ юм. Мүн тэндэ уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд элдэб зүжэг наада харуулха ба үдэр бүри үхибүүдэй киносеанснуудые эмхидхэхэ байна. ПВЗ-гэй стадион дээрэ үхибүүдтэ тусхай каток эмхидхэгдэхэ ба тэндэ элдэб мүрысөөнүүд боложо байха юм.

Мүн Улан-Удэ городой № 65, 2,3-дахи һургуулинууд ба Пионернүүдэй ордон һурагшадай үбэлэй амаралтада һайнаар бэлэдхэнэ.

Гэхэтэй хамта зарим предприятинуудай ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа анхаралаа тон багаар табина. Гансахан һургуулинуудта болон арадай гэгээрэлэй таһагуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ найдаад, һурагшадай үбэлэй амаралтые хүхюун сэнгэлигээр, эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ тушаа юушье хэнэгүй. Жэшээлхэдэ, шэлэй механизированнэ заводой, Улан-Удын депогой ба бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи профсоюзна, комсомольско организацинууд энэ асуудалые суглаанууд дээрэшье зүбшэжэ хэлсээгүй. Тиимэһээ тэдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд һурагшадай үбэлэй амаралтые үнгэргэхэдэнь һургуулинуудта ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй.

Театрнуудай ба кинотеатрнуудай хүдэлмэриие үхибүүдэй амаралтатай зохилдуулан ябуулха гээшэ шухала байгаа. Теэд «Прогресс» ба «Эрдэм» кинотеатрнууд үбэлэй амаралтын үедэ ямар шэнэ һонин картинануудые үхибүүдтэ харуулха тухайгаа түсэбшье табяагүй байна. Мүн иимэрхүү байдал Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Түнхэнэй аймагуудай Культурын байшангуудта үзэгдэнэ.

Илангаяа хүдөө тосхонуудай һургуулинуудай һурагшадай амаралтые эмхитэйгээр үнгэргэлгэдэ нютагай партийна, советскэ, профсоюзна организацинууд ехэхэн анхаралаа хандуулха ёһотой. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэ зарим аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд ба мүн тэндэхи профсоюзна, комсомольско организацинууд энээн тушаа анхаралаа багаар хандуулһан байгаа. Тиимэһээ Зэдын, Хэжэнгын, Баргажанай аймагуудта һурагшадай үбэлэй амаралта ехэ муугаар, эмхигүйгөөр үнгэрһэн юм.

Энэ жэлдэ үбэлэй амаралтые бүри һонирхолтойгоор, үхибүүдтэ аша туһатайгаар үнгэргэхэ арга боломжонууд дүүрэн бии. Имагтал тэрэниие эмхидхэдэг ба эрхилдэг хүнүүдһээ энэ шухала хэрэг дулдыдаха байна.

Үбэлэйнгөө амаралтын һүүлээр һургуулиин һурагшад һуралсалай жэлэй шиидхэхы хоёрдохи хахадыень эхилхэнь. Тэдэниие эсэгэ ёһоной халуун анхаралаар хүреэлжэ, аятай зохидоор амарха ба амжалтатайгаар һураха хэрэгтэнь туһалха гээшэ манай нэрэ хүндын хэрэг болоно.

...ди, Бирма болон Афганистанда аяншалха үедөө ... Булганинай, Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэнүүдэй суглуулбари хэблэн гаргагдаба

...А. Булганинай, Н. С. Хруще... Инди, Бирма ба Афганистанда ...аа хэлэһэн үгэнүүдынь» гэһэн ...улбариие политическэ литературын гүрэнэй хэблэл барлан гаргаа.

Тус суглуулбари олон тиражтайгаар хэблэгдэһэн байна.

(ТАСС).

Агууехэ арадуудай хани барисаан

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ... Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ...шүүн Н. С. Хрущевой Инди соогуур аяншалга тухай документальна үнгэтэ шэнэ фильм

...уехэ арадуудай хани бари...эһэн документальна шэнэ ...декабриин 27-до Москвагай ...атрнуудай экрануд дээрэ ха...даба. СССР-эй Министрнүү... Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. ...инай, СССР-эй Верховно Со... Президиумэй гэшүүн Н. С. ...вой Индидэ ошоһон тухайда ...ильм соо хэлэгдэнэ.

...ин, Кашмирай, Калькуттын, ...н, Мадрасай болон Индиин ...городууд болон провинцинуу... зонтой нүхэд Н. А. Булгани... Н. С. Хрущевой золгоһон мар...агүй уулзалганууд, Советскэ ... арадуудта Индиин арадуу...и халуунаар хандадаг, мүн ...амдалай түлөө хамтадаа тэмсэхын түлөө тэдэнэй эрмэлзэдэг байһаниие фильмын документальна кадрнууд харуулна.

Документальна фильмнүүдэй Центральна студиин хэдэн операторнууд П. Касаткин, Д. Каспий, В. Киселев, М. Ошурков, Д. Рымарев, И. Сокольников, Н. Соловьев, мүн звукооператор В. Котов гэгшэд Р. Карменай хүтэлбэреэр энэ фильм буулгаа.

Тус фильм «Ударник», «Метрополь», «Центральный» гэжэ кинотеатрнууд соо түрүүлжэ харуулагдаха юм.

Энэ фильм ороной бусад городууд болон районуудта һаяар харуулагдажа эхилхэ.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДҮРБЭДЭХИ СЕССИ

СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси декабриин 26-да Москвада нээгдэбэ.

Заседаниин эхилхын урда тээ Кремлёвско Ехэ Ордон соо депутадууд болон олон тоото айлшад—промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүл, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэд, культурын ажал-ябуулагшад суглараһан байба. Москвада байдаг хари гүрэнүүдэй дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор, советскэ болон гадаадын журналистнар мүн лэ байлсана.

Президиумэй ложонуудта СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд гаража һууна.

Үглөөнэй 10 час болобо. Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ **А. П. Волков**, Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ **В. Т. Лацис**, хоёр палатын түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор **А. А. Лебедев, В. П. Мжаванадзе, З. С. Омарова, Н. Е. Авхимович, П. Т. Комаров, М. Султанова, П. Г. Тычина** Түрүүлэгшын столдо һуурияа эзэлбэ. Правительственна ложонуудта нүхэд **Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, П. К. Пономаренко, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов** һууба. Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдые депутадууд болон айлшад хүл дээрээ бодожо, нэрьемэ шангаар альга ташан амаршална.

Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ **А. П. Волков** СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси нээгдэбэ гэжэ соносхобо. СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союзда ерээд байһан, Сеймын маршал Ян Дембовский түрүүтэй Польско Арадай Республикын парламентскэ делегаци, Сенадай гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ Мохаммед Саед түрүүтэй Иранай парламентска делегаци зал дотор байлсана гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр сесси зүблэхэ зүйлөө нэгэн дуугаар баталба. Иимэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдана:

1. СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай, СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай.
2. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.
3. СССР-эй Верховно Соведэй ба гадаадын гүрэнүүдэй парламентнуудай хоорондо делегацинуудые эльгээлсэжэ байһан тухай.
4. Инди, Бирма болон Афганистанаар Советскэ правительственна делегациин ябажа ерэһэн тухай элидхэл.

СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай, СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэл хэхынь тула СССР-эй финансын Министр депутат А. Г. Зверевтэ үгэ үгтэбэ.

— Манай орон шэнэ ехэ амжалтануудые туйлажа, 1955 оние түгэсхэжэ байна,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.—Промышленна үйлэдбэриин түсэб үлүүлэн дүүргэгдэхэ юм. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, промышленна продукциин хэмжээн 1954 онойхитой сасуулхада 12 процентээр ехэ боложо, табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээнһээ холо үлүү гараһан байна. Бүхы арадай ажахын хүгжэлтын үндэһэ һуури болодог хүндэ промышленность энэ жэлдэ улам саашадаа хүгжөөгдэбэ. Тиихэтэй хамта, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ хүгжэһэн байна, ажалай бүтээсэ дээшэлээ, продукциин өөрынь үнэ химдаруулагдаа.

Партиин Центральна Комитедэй июльскэ Пленумэй тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, шэнэ техникэ улам үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ба ажалай эмхидхэлые һайжаруулһанай ашаар промышленностиие саашадань хүгжөөхэ ехэхэн хүдэлмэри орон доторнай дэлгэрүүлэгдэбэ гэжэ депутат А. Г. Зверев тэмдэглэбэ. Социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар парти ба правительствын хараалһан программые дүүргэхэ ябадалда түрүүшын һайшаалтай дүнгүүд туйлагдаба. Һүүлэй хоёр жэлэй турша дотор тарилгын талмай 28 миллион гектараар гэхэ гү, али 17,9 процентээр дээшэлһэн байна. Энэнь гол түлэб шэниисэ болон эдеэ хоолой бусад шухала культурануудые таридаг шэнэ ба боро газарнуудые ашаглаһанай ашаар туйлагдаһан байна. Үнэтэ культура болохо кукуруза таридаг талмай 1954 онойхитой сасуулхада, энэ жэлдэ 4-һөө үлүү дахин ехэ болобо. Оронноймнай хэдэ хэдэн районуудта сагай уларилай муушье байгаа һаа, урда жэлэйхидэ орходоо мүнөө жэлдэ улам ехэ ороохо таряа хуряаһан байнабди. Малай тоо толгой олошоржо, ашаг шэмэ үгэлтэнь улам дээшэлбэ. Мүн тэрэшэлэн сахарна свёкло, лён, тоһото культурануудай үрэһэ, овощь, һү, һоохо улам ехээр абтажа, бэлэдхэлдэ тушаагдаһан байна. Хүдөө ажахын техническэ база нилээд ехээр һайжаруулагдаба. 1954—55 онуудай турша дотор манай орондо, гол түлэб шэнэ газарнуудые ашаглажа байһан районуудта 560 совхозууд шэнээр бии болгогдобо. Совхозууд улам ехэ продукци үгэдэг болоо.

Урда жэлнүүдэйхидээл адляар 1955 ондошье национальна доход улам ехэ болобо. Тэрэнэй ашаар хүн зоной материальна ажана һайн байдалай хэмжээн дээшэлээ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ехэ мүнгэ зөөри һомолхо, резервүүдээ ехэдхэхэ арга боломжо олдоһон байна.

Үйлэдбэриин хүгжэһэнтэй ба эд бараанай эрьесын дээшэлһэнтэй дашарамдуулан, оронойманай финансова ресурснууд ехэ болобо, Гүрэнэй бюджет болон арадай ажахыда һомолдог мүнгэ зөөри элитэ ехээр дээшэлээ. СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджет гарашадаа орходоо 4.700 миллион түхэриг үлүү ехэ орошотойгоор гүйсэдхэгдэбэ. 1955 оной гүрэнэй бюджет даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, орошынгоо талаар 561.500 миллион түхэриг гэхэ гү, али 100,2 процент, гарашынгаа талаар 537.800 миллион түхэриг гэхэ гү, али 100,9 процент дүүргэгдэхээр болоод байна. Бюджедэй мүнгэ зөөриин ехэнхи хубинь промышленностиие, хүдөө ажахые, транспортые хүгжөөхэ ябадалда, гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилгада зорюулагдаһан байна. Энээнэй ашаар социалистическэ ажахы улам түргэнөөр хүгжэһэн ба арадаймнай ажана һайн байдал бүри һайжарһан байна.

1955 ондо хэдэ хэдэн томо промышленна предприятинууд, тэрэ тоодо Череповецкэ металлургическа завод, Криворожьедо баригдаһан горнообогатительна комбинат, Омскдо болхоогдоһон нефть-буйлуулдаг завод ашаглалгада оруулагдаба. Горьковско, Каховско, Нарвска, Княжегубска болон бусад гидроэлектростанцинууд энэ жэлдэ ашаглагдажа эхилбэ. Ойрын сагта Куйбышевска гидроэлектростанциин түрүүшын хоёр агрегат ашаглалгада оруулагдаха байна. Дэлхэй дээрэ эгээн ехэ Братска гидроэлектростанци Ангара мүрэн дээрэ баригдажа эхилбэ. Мүнөө ашаглагдажа байгаа 5000 киловатт хүсэтэй атомна электростанциһаа гадна, 50, 100 мянган киловатт хүсэтэй атомна электростанцинуудые байгуулха талаар хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Хүндэ индустриие ехы хэмжээгээр хүгжөөхэтээ хамта, парти болон СССР-эй правительство үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг промышленностиие хүгжөөхэ талаар улам ехэ анхарал табина. Шэнэ шэнэ хлопчатобумажна комбинадууд, тэрэ тоодо Камышинска, Херсонско, 2-дохи Барнаульска комбинадууд, Минскдэ баригдаһан камвольно комбинат, мүн тэрэшэлэн эрхим шанарай тоһо гаргадаг заводууд, хэдэ хэдэн сахарна, консервнэ болон бусад предприятинууд энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаба. Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд улам үргэдхэгдэжэ, шэнэ техникээр хангагдана. Гэр байра барилгада, хүн зоной культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха ябадалда ехэ анхарал табигдаһан байна. 35 миллион квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд 1955 ондо баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Тэрээнһээ гадна, хүдөө нютагуудта 500.000 байрын гэрнүүд баригдажа, колхознигууд болон хүдөөгэй интеллигенцидэ үгтэһэн байна. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Ленинградска метрополитенэй түрүүшын ээлжээн энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаба. Мүн тэрэшэлэн городуудые газификацилха, тэндэ телевизионно центрнүүдые бариха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ. Һургуулинууд, үхибүүдэй эмхи зургаанууд, поликлиникэнүүд, больницанууд барижа үргэлжэлүүлэгдэбэ. Гэгээрэл болбосоролдо, эрдэм наукада, элүүрые хамгаалгада, пенси үгэлгэдэ ба социальна мүнхэлэлгэдэ зорюулагдадаг бюджедэй гаргашанууд 1955 ондо 147 миллиард түхэриг болобо. Энэнь 1940 онойхидо орходоо 3,6 дахин ехэ болоһон байна.

Парти, правительствын шиидхэбэритэй зохилдуулагдан, промышленна ба хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилтые саашадань ехэдхэхэ, гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилгые үргэдхэхэ гэжэ 1956 оной арадай ажахын түсэбөөр хараалагдана гээд элидхэлшэ хэлэнэ. Орошынгоо талаар 591.900 миллион түхэриг, гарашынгаа талаар 568.800 миллион түхэриг байхаар, орошонь гарашаһаа 23.100 миллион түхэриг үлүү байхаар хараалагдаһан СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедэй проект СССР-эй Верховно Соведэй баталамжада табигдана.

Промышленна продукци гаргалга ерэхэ жэлдэ, энэ жэлэйхитэй сасуулхада, 10,5 процентээр, тэрэ тоодо үйлэдбэриин зэбсэгүүдые үйлэдбэрилгэ 11 процент, хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 9,6 процент ургаха зэргэтэй. Техническэ дэбжэлтые түргэдхэжэ, үйлэдбэриин эмхидхэлтые һайжаруулжа, энээнэй үндэһөөр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэ тэдэ даалгабаринуудые бэелүүлхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоно.

Арадай ажахыда 237.200 миллион түхэриг һомологдохоор хараалагдана, энэнь, 1955 ондо гэжэ баталагдаһантай сасуулхада 20 шахуу миллиард түхэригөөр үлүү болоно. Гадна, предприятинуудай мүнгэн зөөриһөө энэ зорилгоор 109.700 миллион түхэриг гаргашалагдаха байна.

Хүндэ промышленностьда мүнгэ ехээр һомолһон ябадал хадаа бүтээсэ ехэтэй ба бүри экономична шэнэ машинанууд болон түхеэрэлгэ үйлэдбэрилгые ба арадай ажахыда нэбтэрүүлгые нилээд үргэдхэхэ арга олгохо, тон шухала түүхэй эдүүд, материалнууд болон түлишөөр арадай ажахын эрилтые хангаха байна. Промышленностиин, хүдөө ажахын, транспортын элдэб һалбаринуудта хэрэгтэй бүри һайн түхеэрэлгэ олоор үйлэдбэрилэгдэг болохо, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэхэ байна.

Хүдөө ажахын хэрэглэмжэдэ, түб хын түрүүндэ хүдөө ажахын хүдэлмэриие механизацилгын хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, совхозно үйлэдбэриие саашадань хүгжөөлгэдэ 56.600 миллион түхэриг гаргашалагдаха юм.

Капитальна барилгада ехэ хэмжээнэй мүнгэ зөөри зорюулагдаха байна. 1956 ондо капиталовложенинууд 160.800 миллион түхэригэй хэмжээтэй байхаар арадай ажахын түсэбөөр тодорхойлогдонхой. Орон дотор барилгын хэрэгые һайжаруулгада зорюулжа, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан шиидхэбэринүүдэй шухала байһаниие тэмдэглээд, депутат Зверев барилгын зарим организацинууд, тусхайлбал, нүүрһэнэй промышленностиин предприятинуудые барилгын ба транспортна барилгын министерствонүүд хүсэ ехэтэй шэнэ предприятинуудые ашаглалгада оруулха талаар баталагдаһан түсэбүүдые, мүн тэрэшэлэн барилгын үнэые химдаруулха даалгабаринуудые дүүргэжэ үшөөл шаданагүй гэжэ гэршэлһэн баримтануудые харуулба. Материальна болон финансова ресурснуудые олон тоото барилгануудта сасаһан баримтанууд бии. Энэ хадаа барилгын болзорые һунаана, дүүргэгдээгүй үйлэдбэриин хэмжээе ехэдхэнэ. Һомологдоһон мүнгые хүдөө ажахыда хэрэглэхэ талаар ехэхэн дутагдалнууд бии.

Культурые, наукые хүгжөөлгэдэ, хүн зоной элүүрые хамгаалгада, ажалшадай социальна страхованида ба социальна тэдхэмжэдэ зорюулагдаха һомололгонууд тухай элидхэлшэ саашань хэлээ. Эдэ зорилгонуудта 1956 ондо гүрэнэй бюджедһээ 161.200 миллион түхэриг үгтэхэ болоно, энэнь энэ жэлэйхидэ орходоо 14,5 миллиард түхэригөөр үлүү ехэ болоно.

Ороной өөрыгөө хамгаалха хэрэгтэ 1956 оной бюджедээр 102 миллиард 500 миллион түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана, тиихэдэ 1955 ондо СССР-эй Верховно Совет 112 миллиард 100 миллион түхэриг баталһан байгаа. Сэрэгэй гаргашые хороолго хадаа Советскэ Союз уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха тухай үгөөр хэлээд үнгэрнэ бэшэ, харин болото анхарал оролдолго гаргана гэжэ харуулна.

Союзна республикануудай экономико болон культурые хүгжөөхэ талаар парти, правительствын баталһан хэмжээнүүдые бэелүүлхэдэ шухала хэрэгтэй союзна республикануудай бюджедүүд тухай депутат Зверев тогтон хэлэбэ. Бүхы республикануудай ажахын ба культурын түргэнөөр хүгжэжэ байһан ябадал хадаа Советскэ гүрэнэй хүсэн түгэлдэр ба бата бэхи байха гол эшэ үндэһэнүүдэй нэгэниинь болоһон, манай ороной арадуудай агууехэ, эбдэршэгүй хани барисаае эли тодоор харуулна. Республикануудай ажахые нилээд ехээр үргэдхэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай, гүрэнэй түсэблэлгын, мүнгэ зөөри һомололгын талаар хэгдэһэн хубилалтанууд тухай финансын министр хэлэбэ. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд болон хубилалтанууд хадаа ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнуудые бүри түргэнөөр, һайнаар шиидхэхэ үргэн арга боломжые нээжэ үгэхэ, республиканuудта бии байгаа доторой резервнүүдые элирүүлжэ, һайнаар ашаглаха талаар үүсхэл ехээр гаргаха хэрэгтэ туһалха байна.

Министерствонүүд, зургаанууд болон финансова организацинуудай зүгһөө предприятинуудай финансово-ажахын ажал-ябуулгые хинажа байха асуудалнуудта элидхэл дотор ехэ анхарал хандуулагдаа. Энэ жэлдэ продукциин өөрын үные химдаруулха даалгабари үнгэрөөшэ жэлэйхидэ орходоо үлүү һайнаар бэелүүлэгдэжэ, нөөсэлгэ хэхэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Гэбэшье, гаргашатайгаар хүдэлмэрилжэ байдаг предприятинууд бии. Жэлэй нэгэдэхи хахадта Загаһанай ба нүүрһэнэй промышленностиин, мүн Үнгэтэ металлургиин промышленностиин министерствонүүдэй предприятинууд олзо оруулха түсэбөө дүүргээгүй. Ой модоной промышленностиин предприятинуудта продукциин өөрын үные химдаруулха хэрэг хангалтагүй байна. Модо бэлэдхэлэй предприятинуудта үгтэһэн техникэ олон ушарта муугаар ашаглагдана.

Предприятинууд болон министерствонүүд доторой ресурснуудые элирүүлэн ашаглаха талаар, түүхэй эдүүдэй, материалнуудай, түхеэрэлгын нормоһоо үлүү байһан запасуудые хороохо талаар 1956 ондо ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой.

Финансова органууд ба банкнууд болбол предприятинууд, организацинууд болон эмхи зургаануудай финансово-ажахын ажал-ябуулгые хинажа хүдэлмэреэ һайжаруулха уялгатай. 1956 ондо — зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ, — гэжэ элидхэлшэ түгэсхэлдөө хэлэнэ, — СССР-эй Гүрэнэй бюджедтэ мүнгэн зөөри ехээр оруулагдажа, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ, хүн зоной ажабайдалые улам һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаха ёһотой. Продукци гаргаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, юумэнэй өөрын үные химдаруулха, нөөсэлгые ехэдхэхэ талаар тогтоогдоһон даалгабариие предприяти болон ажахын организаци бүхэнэй дүүргэхэ ябадал хадаа энэ зорилгые шиидхэхэ зайлашагүй эрхэ нүхэсэл болоно.

Советскэ арад ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы участогуудта шэнэ амжалта туйлахын түлөө мүрысөө хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэн, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездые угтажа байна. 1956 оной арадай ажахын түсэбые ба бюджедые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хадаа социалистическэ экономикые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болохо байна.

Элидхэлэй һүүлээр түрүүлэгшэ Польско Арадай Республикын сеймын маршал **Ян Дембовскидо** үгэ үгэнэ. Депутадууд болон айлшад ахадүү польско арадай түлөөлэгшые нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Бултадаа бодоно. Ян Дембовский Сеймын үмэнэһөө СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта, Советскэ правительстводо, бүхы советскэ арадта халуун баяр хүргэнэ. СССР-эй арадуудые польско арадай ахадүүгэй ёһоор хүндэлжэ байдаг тухай, хоёр оронуудай хоорондын эбдэршэгүй хани барисаанай бэхижэжэ байһан тухай тэрэ хэлээ.

Польско Арадай Республикын Гадаадын политика тушаа хэлэхэ зуураа, Ян Дембовский иигэжэ хэлэбэ:

—Хархис договорнуудай ба сэрэгэй түсэбүүдэй эсэтэ бии болоһон түгшүүрилые һуларуулхын тулада, олониитын элдэб байгуулгатай гүрэнүүдэй бэе бэеэ хүндэлэлсэхэ, нейтралитет баримталха, бэеэ даанхай байха үндэһэ һуури дээрэ эбтэйгээр ажабайха принципүүдэй илалтада туһалхын тулада польско арад, эб найрамдалай лагериин бусад арадуудтал адли хүсэ шадалаа гамнанагүй.

Польско арад Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай гадаадын шууд сэхэ политикые гүйсэд дэмжэнэ, арадуудай бэе бэедээ этигэлсэлгые батадхаха хэрэгтэ зорюулжа, Советскэ Союзай правительствын һүүлэй үедэ хэһэн алхамуудые гүнзэгыгөөр һайшаана.

Удаань иранска парламентска делегациие толгойлогшо **М хаммед Саед** альга ташалгаар угтагдан үгэ хэлээ. Советскэ Союз дотор делегациин халуунаар угтагдаһанай түлөө баясхалан хүргөөд, тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Иранска правительство ба арад өөрынгөө агууехэ хүршэ — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзтай хани барисаа ба һайн хүршэнэрэй харилсаа бэхижүүлхые үнэн сэдьхэлһээ хүсэнэ, тэрээнэй ехэ туйлалтануудые һайшаан хаража байна.

Иран Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз хоёр ходоодоо ханинар байжа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахые хододоо эрмэлзэжэ байха гэжэ бидэнэр лабаар этигэнэбди.

М. Саедэй үгээ дүүргэһэнэй һүүлээр Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй хамтын заседани хаагдаһанда соносхогдобо.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ

Декабриин 26-най үдэшэлэн Союзай Соведэй заседани болобо. Депутат А. П. Волков түрүүлэгшээр һууба. Союзай Соведэй бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат И. С. Сениндэ үгэ үгтэбэ.

— Бюджетнэ комисси СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй бүхы статьянуудые хаража үзөөн байна,—гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тиигээд байхадаа комиссиин оруулһан заһабаринуудтайгаар бюджедые баталха тухай дурадхана гэбэ.

Депутадууд К. Т. Мазуров (Белорусска ССР), Н. И. Смирнов (Ленинград), Н. М. Гуреев (Украинска ССР), Д. А. Кунаев (Казахска ССР), А. Н. Бакулев (Москва), А. Суеркулов (Киргизскэ ССР) СССР-эй Гүрэнэй бюджет тухай элидхэл тушаа хэлэбэ.

Үглөөдэр, декабриин 27-до сесси хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ байна.

* * *

Национальностьнуудай Соведэй ба Союзай Соведэй депутадууд СССР-эй финансын министр нүхэр Зверевэй хэһэн элидхэлые өөһэд өөһэдынгөө заседанинуудай дээрэ зүбшэн хэлсэбэ. СССР-эй Гүрэнэй бюджет оронойгоо арадай ажахын саашанхи хүгжэлтые хангана, советскэ арадай шухала зорилгонуудай тааралдана гэжэ тэдэнэр хэлэбэ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

СССР-эй Верховно Советэй дүрбэдэхи сесси

Национальностьнуудай Советтэ

(Түгэсхэл)

Үдэрэй хоёр часта Кремлёвско Ехэ Ордон соо Национальностьнуудай Советэй заседани болобо.

СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай, 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэлые зүбшэн хэлсэхын урда тээ Национальностьнуудай Советэй мандатна комиссиин түрүүлэгшэ депутат **И. Д. Назаренко** мэдээсэл хэбэ. Депутадуудайнь гаража ошоһон һунгуулиин гурбан округуудта Национальностьнуудай Советтэ депутадуудые һунгаһан һунгалтын дүнгүүд тухай тэрэ хэлэбэ.

Национальностьнуудай Совет мандатна комиссиин элидхэлые баталаад, шэнээр һунгагдаһан депутадуудай—Ивашенко О. И. —Украинска ССР-эй һунгуулиин Ужгородско округһоо, Шевченко С. И. — Узбекскэ ССР-эй һунгуулиин Самаркандска городской округһоо, Шаримanян С. С.—Армянска ССР-эй Ахтинска һунгуулиин округһоо —эрхэ түлөөлэлгые зүб гэжэ мэдэрбэ.

Нэгэдэхи асуудалаар нэмэлтэ элидхэл хэхынь тула палатын Бюджетнэ комиссиин Түрүүлэгшэ депутат **А. М. Сафроновто** үгэ үгтэбэ.

СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедые зарим тэды заһабаринуудтайгаар, мүн тэрэшэлэн 1954 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое баталха гэһэн дурадхалые Бюджетнэ комиссиин зүгһөө тэрэ оруулба.

СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы предприятинууд ба ажахын организацинууд үйлэдбэриин талаар, өөрын үнэ ба нөөсэлэлгэ хэхэ тушаа үгтэһэн даабаринуудые заатагүй дүүргэхэ, доторой резервнүүдые бүримүһэн хэрэглэхэ, арьбалалта хэхэ, элдэб үлүү гаргашануудые үгы болгожо, мүнгэ зөөриеэ наринаар гаргашалхын тула тэмсэл хэхэ зэргэтэй.

СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет тухай, СССР-эй 1954 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэл тушаа депутат **А. Сарыев** (Туркменскэ ССР) эгээн түрүүшээр үгэ хэлэбэ.

— СССР-эй Верховно Советэй үзэмжэдэ правительствоор табигдаһан Гүрэнэй бюджедэй проект советскэ гүрэнэй улам бэхижэжэ байгаа хүсэ шадалые эли тодоор гэршэлнэ, —гэжэ тэрэ хэлэбэ. — Капиталистическэ оронуудай бюджедэйнь ехэнхи хуби буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ зорюулагдажа байхадань, советскэ гүрэн ехэнхи мүнгэ зөөриеэ арадай ажахые хүгжөөлгэдэ, социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта, арадай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ зорюулна.

Бюджетнэ комиссиин оруулһан заһабаринуудтайгаар СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджедэй проектые баталха гэһэн дурадхал депутат Сарыев оруулба.

Башкирска АССР-эй экономикын хүгжэлтэ тухай депутат **С. З. Загафуранов** хөөрэжэ үгэбэ. Нефтяной промышленность илангаяа түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байна. Энэ табанжэлэй турша дотор республикада нефть бүлэн абалга 2,7 дахин, тэрэниие болбосоруулга 3 дахин шахуу ехэ болобо. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ мүрысэһэн Башкириин нефтянигууд нефть бүлэхэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 15-да дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн зуун мянган тонно шэнгэн түлишэ орондоо үгэбэ. Һүүлэй жэлнүүдэй турша дотор республика соомнай 1.150 мянган квадратна метр байрын талмай, хэдэн олон һургуулинуул, больницанууд ба клубууд баригдаба гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, нефтяной промышленностиин, шулуу нүүрһэнэй промышленностиин ба хара металлургиин министерствонүүдые депутат шүүмжэлбэ. Башкирида байгаа өөһэдынгөө предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудые бариха талаар үгтэһэн даалгабаряа тэдэнэр дүүргэнэгүй гэжэ депутат хэлэбэ.

Түгэсхэл дээрээ депутат Загафуранов СССР-эй Гүрэнэй бюджедые баталха гэжэ дурадхаба.

Табадахи табанжэлэй турша дотор Сталинска областьдо 163 томо предприятинууд, тэрэ тоодо 85 нүүрһэнэй шахтанууд ашаглалгада оруулагдаа гэжэ депутат **О. В. Квитко** (Сталинска область) хэлэбэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ орооһо таряа улам ехээр хуряаһан байна. Энэ талаар кукуруза таридаг талмайе үргэдхэһэн ябадал ехэхэн удхашанартай байба.

Парти ба правительство Донбассай хүдэлмэришэд тухай ехэ анхарал табина гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Гансахан энэ жэлдэ гэр байрын ба социально-культурна барилгада 1788 миллион түхэриг үгтэһэн байна. Ерэхэ жэлдэ мүн лэ энэ хэрэгтэ ехэ мүнгэ зөөри һомологдоһон байна.

Харгы замай министерствын мэдэлдэ байһан арадай гэгээрэлэй һургуулинуудые союзна республикануудай гэгээрэлэй министерствонүүдтэ дамжуулан үгэхэ тухай асуудал депутат табиба. Северный Донец — Донбасс каналай хангалтагүйгөөр баригдажа байһантай дашарамдуулан, нүхэр Квитко металлургическа промышленностиин предприятинуудые барилгын, химическэ промышленностиин предприятинуудые барилгын министерствонүүдые шүүмжэлбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэриин бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһан тухай депутат **С. Г. Рагимов** (Азербайджанска ССР) хэлэбэ. Азербайджанай арадай ажахын гол һалбари болохо нефтяной промышленностиие хүгжөөхэ талаар тус шиидхэбэри айхабтар ехэ удхашанартай байгаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Республикын нефтянигууд 11 һарынгаа даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Түсэбһөө гадуур нефть бүлэн абаха ба буйлуулха талаар даажа абаһан социалистическэ уялгануудаа тэдэнэр болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Азербайджанска арадай шэн габьяата ажалые тэмдэглэхэ зуураа, бүхы советскэ арадтал адли азербайджанецуудшье эб найрамдалые хамгаалха ба бүгэдэниитын аюулгүй байдалые хангахын тула СССР-эй правительствын ябуулжа байгаа гадаадын политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ гэжэ С. Г. Рагимов хэлэбэ. Инди, Бирма, Афганистанаар Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой ошожо ерэһэн ушар эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ удхашанартай байба гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай арадуудай ба бэеэ даанхай хүгжэлтын зам дээрэ гараһан Азиин оронуудай арадуудай хоорондохи улам бэхижэжэ байгаа хани барисаае энэ ошолго эли тодоор гэршэлэн харуулаа гэбэ.

Национальностьнуудай Советэй түрүүшын заседани дээрэ депутадууд **Т. Кулатов** (Киргизскэ ССР), **А. Т. Венцлова** (Литовско ССР), **Д. С. Болсохоев** (Бурят-Монголой АССР) үгэ хэлэһэн байна.

СССР-эй Парламентска группын суглаан болобо

Кремлёвско Ехэ Ордон дотор СССР-эй Верховно Советэй заседанинуудай зал соо СССР-эй Парламентска группын суглаан декабриин 25-да болобо. Тэндэ СССР-эй Верховно Советэй 1000 шахуу депутат хабаадалсаба.

СССР-эй Верховно Советэй уряалаар Советскэ Союзда ерэһэн Польско Арадай Республикын болон Иранай парламентска делегацинууд тус суглаан дээрэ байлсаа. Тэдэниие депутадууд хани ёһоор угтаа.

1955 оной августын 25—31 үдэрнүүдтэ Хельсинки городто болоһон Парламентнуудай хоорондын Союзай 44-дэхи конференциин дүнгүүд ба тэрэнэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зорилгонууд тухай депутат Н. А. Михайловай, мүн 1955 оной ноябриин 28-һаа 30 хүрэтэр Нью-Дели городто болоһон Парламентнуудай хоорондын Союзай Гүйсэдкомой 101-дэхи сесси тухай депутат Ю. И. Палецкисэй элидхэлнүүд энэ суглаан дээрэ шагнагдаһан ба зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Эдэ элидхэлнүүдээр СССР-эй Верховно Советэй депутадууд В. С. Балакина, К. П. Горшенин, А. Е. Петрушев, Ш. Р. Рашидов, К. А. Лоитатидзе болон М. Турсун-Заде үгэ хэлэбэ.

Парламентнуудай хоорондын Союзай 44-дэхи конференци дээрэ советскэ делегациин хэһэн ажал-ябуулгые суглаан һайшаагаа. Ниитын ба экономическа ондо ондоо системэтэй гүрэнүүдэй эбтэйгээр ажабайжа шадаха гэһэн ёһо гуримые дэмжэһэн энэ конференци хадаа бата бэхи эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө арадуудай хэдэг тэмсэлдэ туһа нэмэри оруулба гэжэ суглаанда хабаадагшад һайшаалтайгаар тэмдэглээ.

Эб найрамдал аршалан хамгаалха ба бэхижүүлхэ, парламентнуудай хоорондо нягта холбоо байгуулха, парламентска делегацинуудаа урилсажа байха, мүн нэгэ ороной парламентска делегациин нүгөөдэ оронойнгоо парламент дээрэ үгэ хэлэжэ байха хэрэгтэ ехэ харюусалгатай байһанаа бүхы ороной парламентнуудай ойлгохыень уряалһан СССР-эй Верховно Советэй 1955 оной февралиин 9-нэй Декларацитай энэ Парламентнууд хоорондын конференци һаналаа нэгэдээ гэжэ СССР-эй Парламентска группын суглаан онсолон тэмдэглээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев хоёрой Инди, Бирма болон Афганистанда ошожо, хани ёһоной түүхэтэ айлшалга хэһыень СССР-эй Парламентска группа һайшаагаа. Энэ айлшалалга хадаа советскэ, индийскэ, бирманскэ болон афганска арадуудай хани барисаан ба харилсан ажаллалгые, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ элитэ ехэ удхашанартай юм.

Яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болюулха, атомна болон водородно зэбсэгые хорихо, буу зэбсэг хороолгые үрэ ехэтэйгээр хинан шалгажа байха, сэрэгэй бүлэглэлнүүдые усадхаха, аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ бии болгохо, ООН-до һуури эзэлхэ хуулита эрхэнүүдыень Хитад Арадай Республикада үгэхэ, Баруун ба Зүүн зүгэй оронуудай хоорондохи холбоо барисаае һайжаруулха зорилгоор һүүлэй үедэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци дээрэ, мүн баһа гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөн дээрэ оруулагдаһан дурадхалнуудые дэмжэхын тулада бодото хэрэгүүдые эрхилхыень өөһэдынгөө правительствонуудые бэшэ оронуудай парламентска группанууд баадхаха бэзэ гэжэ найдажа байһанаа суглаан элишэлэн мэдүүлбэ.

Парламентнууд хоорондын Союзай Гүйсэдкомой 101 сесси тухай депутат Ю. И. Палецкисэй элидхэлые СССР-эй Парламентска группын суглаан шагнаад, зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлдэ түлөөлэгшынгөө ажал-ябуулгые һайшааба. Азиин оронуудай парламентнуудтай Парламетнуудай хоорондын Союзай холбоо барисаае бэхижүүлхэ гэһэн уряатайгаар Парламентнууд хоорондын Союзай 101 сесси үнгэрөөд, Хитад Арадай Республикын Парламентска группые Союзай гэшүүн гэжэ мэдэрһэн тоггоол гаргаһаниинь Парламентнууд хоорондын Союзай саашанхи ажал-ябуулгадань тон ехэ удхашанартай гэжэ энэ элидхэлээр абтаһан резолюци соо тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

Электростанцинуудай хүдэлмэрилэгшэд электроэнерги үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Электростанцинуудай министерствын электростанцинуудай хүдэлмэрилэгшэд 1955 ондо электроэнерги үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид декабриин 24-дэ дүүргэбэ.

Нефтяной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ

Нефтяной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд 1955 ондо нефть малтан абаха талаар тоггоогдоһон жэлэйнгээ түсэбые декабриин 18-да, байгаалиин газ абаха түсэбөө декабриин 9-дэ, сэбэр нефтепродукт үйлэдбэрилхэ түсэбөө декабриин 21-дэ дүүргээ.

Нефтяной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективүүд жэлэй эсэс хүрэтэр үлэһэн саг соо нефть малтан абаха ба нефтепродуктнуудые гаргаха талаар нэмэлтэ даалгабаринуудые дүүргэхэ байна.

Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ

Хүнгэн промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд валовой продукци гаргаха талаар 1955 ондо тоггоогдоһон жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид декабриин 16-да дүүргэһэн байгаа.

Хүнгэн промышленностиин олонхи шухала зүйлнүүдэй түсэбые декабриин 26 хүрэтэр дүүргэһэн байха юм.

ТУРУУ ХОНИШОН

Ставропольско хизаар. «Степной» гэжэ совхозой хонишон К. П. Кабаков хони үсхэбэрилгын ашаг олзо үгэлгые жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэнэй отарын хониин бүриһөө 6,2 килограмм нооһон хайшалагдаа. Хамагай түрүүндэ хонидоо шадамараар адуулдаг дээрэһээ К. П. Кабаков иимэ амжалта туйлаа.

К. П. Кабаков үүлтэр һайнтай хурьгадые үсхэбэрилгэдэ ехэ анхарал хандуулна. Тэрэ өөрынгөө даажа байһан зуун эхэ хониин бүриһөө энэ жэлдэ 110 хурьга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон К. П. Кабаков хонидоо адуулжа ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

☆ ☆

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлхэ

Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо МТС-үүд болон колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдээр бэхижүүлхэ талаар Байкало-Кударын аймагай партийна организаци ехэхэн хүдэлмэри ябуулһан байна. Аймагай эмхи зургаануудһаа 70 гаран коммунистнууд хүдөөгэй партийна эхин организацинуудта эльгээгдэһэн байгаа. Тэдэнэй зариманиинь колхозой түрүүлэгшээр, олонхинь тарянажалай ба тракторна бригадын бригадирнууд болон малай фермэнүүдые даагшаар ажаллажа байна. Жэшээнь, Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо эльгээгдэһэн 10 коммунистнуудай дундаһаа нүхэр Ремешевский колхозой түрүүлэгшээр, нүхэр Кушкин парторганизациин секретаряар, нүхэр Бурштейн гаражые даагшаар ажаллана. Бусадынь малажалай фермэнүүдтэ, тарянажалай бригадануудта хүдэлмэрилнэ.

Мүн тэрэшэлэн Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо 15 коммунист, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо 12 коммунист эльгээгдэһэн байгаа. Тэдэнэй олонхинь колхозой шухала һалбаринуудта ажаллана. Колхозой түрүүлэгшээр бүхыдөө 11 коммунист аймагай центрһээ эльгээгдэһэн юм. Тэдэнэр мүнөө бултадаа эдэбхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Тиигэбэшье, аймагай колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар хангалгада ехэхэн дутагдалнууд бии. Зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахые һайнаар хүтэлбэрилхэ талаар бэлэдхэл муутай байгаа. Энэ дутагдалые дары усадхахын тула айкомой зүгһөө ехэхэн анхарал табигдаһан байна. Сентябрь һарада айкомой бюрогой заседани дээрэ «Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые һургаха хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Колхозой кадрнуудай эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй зүгһөө марксистско-ленинскэ политическэ экономиие болон хүдөө ажахын экономикые гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэ ехэхэн анхарал табигдаһан байна. Колхозой хүтэлбэрилхы кадрнуудта туһалжа айкомой бюрогой тогтоолоор аймаг соо гурбан семинар бии болгогдоо, тэдэниие партиин айкомой секретарьнууд хүтэлбэрилнэ.

Эдэ семинарнуудта колхозой түрүүлэгшэнэр, тэдэнэй орлогшонор, тарянажалай бригадын бригадирнууд, малай фермые даагшанар ба бусад эдэбхитэд һуралсадаг юм. Жэшээ болгон нэгэ семинарые абаад үзэе. Энэ семинарые би хүтэлдэг байнаб. Тус семинарай занятида колхозой түрүүлэгшэнэр хабаадалсадаг юм. Тэдэнэр занятидаа хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ тухай парти, правительствын гаргаһан тогтоолнуудые гүнзэгыгөөр шудалдаг. Эндэ кукурузын үндэр ургаса абаха агротехникэ тухай, һү һаалгые дээшэлүүлхэ тухай, колхоздо ажалые зүбөөр эмхидхэхэ тухай гол асуудалнууд табигдажа хэлсэгдэдэг юм.

Манай аймагай эрхэ байдалда кукурузын үндэр ургаса абаха агротехникэ тухай МТС-эй главна агроном нүхэр Бардамов, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Рогов, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бродников гэгшэд өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай семинар дээрэ хөөрэжэ, түрүүлэгшэнэрые түрүү арга методтэй танилсуулба. Мүнөө аймагай олохон колхозуудта кукурузын үндэр ургаса абахын тула бодото хэмжээнүүд абтажа байна.

Һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын түрүү дүй дүршэлые семинар дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байгаабди. Энэ занятида тус колхозой зоотехник нүхэр С. Г. Вампилова, ахалагша һаалишан Куриганова, адуулагшан Илыгеев гэгшэд байлсажа, һү ехээр абадаг дүй дүршэл тухайгаа элидхэл хэһэн байна. Тус колхозой һүнэй-товарна фермэ түрүү арга методуудые хэрэглэһэнэй ашаар һү һаалгые 1955 ондо хоёр дахин ехэ болгоһон байна. Тиихэдэ октябрь, ноябрь һаранууд соо нёдондонойхидо орходоо г[...] ба дахин ехэ һү һааһан байха ю[м].

Колхозой ажалые зүбөөр эмхидхэхэ дүй дүршэл тухайгаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сычев семинар дээрэ элидхэл хэһэн байна. Тус колхоз комплексно бригадануудые байгуулжа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар колхозойнгоо доторой арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэдэг болоо байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой жэшээгээр Ворошиловай, Куйбышевай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта комплексно бригаданууд һаяар эмхидхэгдэ[...] гэжэ байна.

Энэ семинарнуудые үнгэргэхэ[...] гадна республикын түрүү колхозу[...]та ошохо экскурсинуудые түсэблэ[...] байнабди. Тэрээндэ манай бү[...] колхозой түрүүлэгшэнэр хабаад[...]саха юм. 1956 оной январь, февр[...] һаранuудта малажалай түрүү д[...] дүршэлтэй танилсаха зорилго[...] Прибайкальска аймагай Хрущев[...] Сэлэнгын аймагай Сталинай [...] Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд[...] ошохо байнабди. Мүн эндэ племе[...]ной мал үсхэбэрилгэтэй танилс[...] ёһотойбди. Гадна, март һара[...] Тарбагатайн аймагай түрүү колх[...]зуудта экскурсяар гараха түсэб[...]бди.

Семинарска занятинуудые [...]жэ эмхидхэхэдэ ехэхэн удхашан[...]тай юм. Эндэ колхозой хүтэлбэ[...]лэгшэд хүдөө ажахые хүгжөөхэ[...]хай парти, правительствын тогт[...]нуудые гүнзэгыгөөр шудалдаг, [...]рэниие зүбөөр бэелүүлхэ тухай[...]дото хэмжээнүүдые абадаг. [...] хадаа аймагай колхозуудта т[...] арга методуудые үргэнөөр д[...]рүүлгэдэ ехэхэн удхашанар[...] байна.

Мүнөө колхозуудай хүтэлбэр[...] кадрнуудай дунда ябуулжа ба[...] хүдэлмэри хадаа манай түрүү [...] алхам болоно.

С. Коно[...]

КПСС-эй Байкало-Куд[...] айкомой секрет[...]

Агрономуудай республиканска конференци

КПСС-эй областной комитет болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Советээр зарлагдаһан агрономуудай республиканска зүблөөн уржадэр Улан-Удэдэ нээгдээ. Энэ зүблөөндэ колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай агрономууд, газар эсхэмжэлэгшэд, мелиораторнууд болон колхозуудай тарянажалай түрүүшүүл—хамта 300 гаран хүн хабаадалсаба.

Республикын Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр **С. С. Автушенко** «1956 ондо хүдөө ажахын культурануудай ургаса дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай» гэһэн элидхэл хэбэ. Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй хүдэлмэри тухай хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ манай эндэ орооһо таряа болон бусад культурануудай муу ургасын абтадаг гол шалтагаанууд тухай хэлэбэ. Республикын олонхи колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай ургаса яахадаа бага байнаб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ, газар муугаар элдүүрилэгдэнэ, агротехникын заабаринууд бүдүүлигээр хазагайруулагдана, түрүү дүй дүршэл муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Нютаг нютагай онсо өөрэ талые, мүн сагай уларилай ямар байһаниие харалсажа, газар элдүүрилгын, үрэһэ тарилгын, ургаса харууһалгын ба ургаса хуряалгын хүдэлмэриие агрономическа наукын заабаряар хэһэн газарта үндэр баян ургаса абтадаг тухай элидхэлшэ хэдэ хэдэн жэшээ харуулаа. Жэшээлхэдэ, жэл бүри орооһо таряанай болон бусад культурануудай баян ургаса хуряадаг Түнхэнэй МТС-эй хүдэлмэри тухай элидхэлшэ удаан тогтожо хэлэбэ.

Бурят-Монголой зооветеринарна институдай багша, хүдөө ажахын наукануудай кандидат нүхэр **Хайруллинай** «Забайкальеда газар элдүүрилгын онсо өөрэ таланууд тухай» гэһэн нэмэлтэ элидхэлые конференцидэ хабаадагшад тон ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд болон колхозно үйлэдбэриин новаторнуудай олон жэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ түшэглэн нүхэр Хайруллин Байгал шадарай ганданги газар нютагуудта баян ургаса ургуулхын тула хайшан гэжэ газар элдүүрилхэ тухай һонирхолтойгоор хөөрэбэ. Тэрэнэй дурадхалнуудай нэгэн юуб гэхэдэ, нүхэр Хайруллин манай эндэ, илангаяа хуурай тала газарнуудта хабартаа газарай хүрьһые шадаалһаа ехээр урбуулалтагүй, тон лэ хэрэгтэй сооһь элдүүрилээд, тарилга хэхэдэ һайн ургаса ургаха тэжэ тоолоно.

Мүн нүхэд **Дерюгина, Жарков** гэгшэд Мальцевай түрүү арга болон уһанай ажахын барилга тухай һонирхолтой нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэбэ.

БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын ахалагша агроном-инспектор нүхэр **И. И. Тимошин** «1955 ондо кукуруза ургуулгын дүнгүүд ба 1956 оной зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэбэ. Элидхэлшэ мүнөө жэлэй дүнгүүд дээрэһээ согсолжо, манай эндэ орооһото ба тэжээлэй үнэтэ культура болохо кукурузын [...]наар ургаха байһаниие олон ж[...] дээрэ харуулаа. Зарим түрүү к[...]зууд, бригаданууд болон звено[...] кукурузын баян ургаса хуря[...] Зарим газарта гектар бүриһөө [...] 500 центнер ногоон энэ нама[...] гаран центнер эдеэшэнтэһэн бу[...]гууд хуряагдаһан байна.

Элидхэл болон нэмэлтэ элид[...] дүүрэхэдэ, түрүүн Үдын М[...] главна агроном нүхэр Мишин[...] үгэ үгтөө. Нүхэр Мишинский [...] талмайе хаа хаанагүй үргэдхэх[...] хала байһан тухай хэлэбэ.

— Манай Бурят-Монголдо [...] хахалха арга хэрэглэгдэһээр үн[...] —гэжэ нүхэр Мишинский хэлэ[...] Теэдшье энэ арга манай энд[...] таарамжатай байһанаа харууд[...] Солоомын узуур хахалжа, та[...] хэһэндэ орходоо пар дээрэ [...] тарянай ургаса хоёр дахин [...] хуряагдана.

Нютагай болон минеральна [...] жүүлгэ хэрэглэхэдэ хүдөө аж[...] культурануудай ургасын ям[...] дээшэлдэг тухай Темлюйскэ М[...] главна агроном нүхэр Капусти[...]рэбэ.

Мүн тэрэшэлэн Мухаршэбэр[...]магай Суулгын МТС-эй главна [...]ном нүхэр **Якунин**, Кабанскын [...]эй главна агроном нүхэр Ба[...] болон бусад олон хүн үгэ х[...] дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ[...]лээд олон дутагдалнуудые [...]һэн байна.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Шэнэ уялга абаба

...ан-Удын паровозо-вагонно за... ТЭЦ-эй коллектив электро... үйлэдбэрилхэ желэйнгээ түс... болзорһоонь урид декабриин ... дүүргээ. Турбинанууд болон ...аторнуудые капитальнаар за...илха болзорые хорооһоной ... коллектив имагэ амжалта туй... байна.

...ектроцентралиин уралан нари... болон ухаалан зохёо... турбинануудые заһабарилгын ...рые хороохо тушаа энэ жэлдэ ...ран дурадхал оруулаа. Эдэ ду...нуудые үйлэдбэридэ хэрэглэ... ашаар ТЭЦ жэл соо олон зуу ...н түхэриг алмаһан байна.

...ртиин XX съездын хүндэлэлдэ ...эй хүдэлмэришэдэй дунда дэл... мүрысөөндэ турбинна цехын ...ктив илажа, нэгэдэхи һуури ... Коллективэйхид түхеэрэлгэ... гамтайгаар хандажа, ажа... бүтээсэе эрид дээшэлүүлжэ ... байна. Электрическэ, ко... мүн бусадшье цехүүд тур... ...хэн дүтүүгүйгөөр ажаллаа.

...ц-эй коллектив съездын хүн... дээшэлүүлэгдэһэн уялга 1956 оной январиин 1 боло... зуу мянган киловатт час ...ргэги үгэхөөр шиидэһэн ... Абаһан уялгаа электро... ...лиинхид амжалтатайгаар ...эжэ байна.

З. Афанасьев.

...ханизаторнуудай мүрысөөн

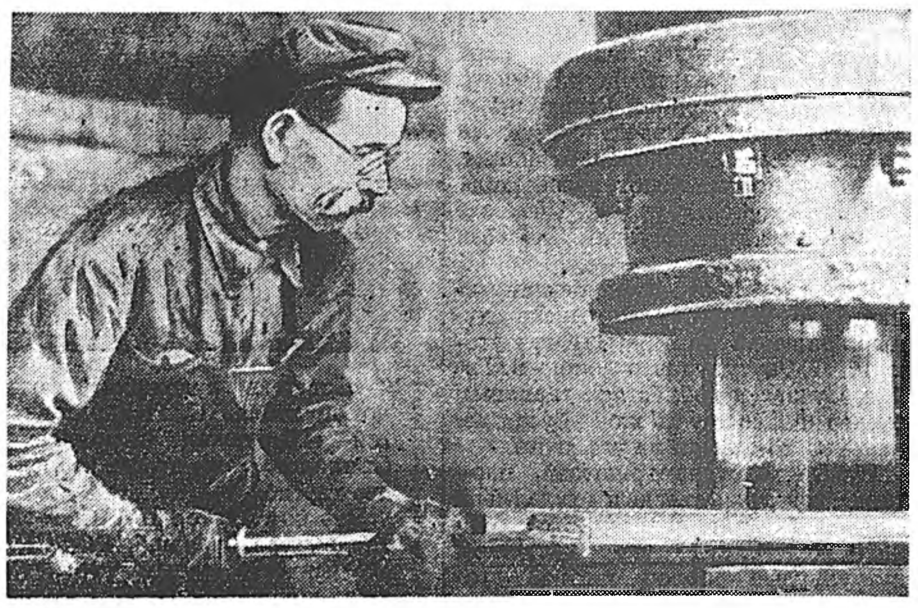
...мунистическэ партиин XX ...н хүндэлэлдэ ажалай вахтада ...н Торини аймагай Бургал... МТС-эй механизаторнуудай ...тив декабриин 19-дэ трактор ...рилха кварталайгаа түсэб ...һоонь 11 хоног урид дүүргэбэ. ...лэн плуг, сеялка болон бусад ...ий машинануудай заһаба... ...олзор сооһь дүүргэхээр зориг...

...барилга дээрэ узловой метод ...н нэбтэрүүлһэнэй ашаар за... ...н хүдэлмэри болзорһоо ...ургэгдэв.

...торай двигатель хабсаргаха ...ид (даагшань нүхэр Бад... ...удэр бүринигөө даалгаба... ...0 процент хүрэтэр дүүр... ...байна. Энэ үзелай хүдэл... ...н Павлов, Петров гэгшэд ...а һайнаар хүдэлмэрилөө. ...ухэд Машеевэй, Гармаевай, ...овай хүтэлбэрилдэг узел бо... ...деленинууд һайнаар хүдэл... ...заһабарилга дээрэ үйлэр ...о түйлаһан байха юм.

...С-эй механизаторнууд кварта... ...рэтэр үшөө 7 трактор заһаба... ...зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ

Н. Цыбенов.

Түмэршэ дархан Петр Алексеевич Лебедев Улан-Удын заһабарилгын заводто 22-доши жэлээ ажаллажа байна. Нүхэр Лебедев энэ үе соо нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоо. П. Лебедев партиин XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, даалгабаряа үдэр бүри 160—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. А. Лебедев.

Ј. Веснинагай фото.

Леспромхозой түрүү машинистнууд

Паровозой машинистын мэргэжэл шудалха гэшэе тиимэ бэлэхэн хэрэг бэшэ юм. Машинистын мэргэжэлтэй болохын тулада түбхын түрүүндэ кочегараар, машинистын туһалагшаар ажаллаха, оролдосотойгоор һуралсаха хэрэгтэй.

Эрхим машинист гансашье паровозоо һайнаар шудалха бэшэ, харин вагонно болон харгы замай ажахые шудалжа, электромеханика мэдэхэ, машинаха техническэ талаарнь һайнаар ашаглаха уялгатай. Хандагатайн леспромхозой түмэр замда ажалладаг олон машинистнууд ажалаа һайнаар мэдэдэг, хүдэлмэридөө хариуцалгатайгаар хандадаг. Эрхим машинистнууд дээдэ складһаа доодо складта үдэр бүри 1400—1800 кубометр модо асаржа. Эндэһээ хандагатайнхидай бэлэдхэһэн модон түмэр харгыгаар ороноймнай холын республика болон областинуудта эльгээгдэжэ байна.

—Танай машинистнуудай дундаһаа хэниинь онсо шалгарнаб?—гэһэн асуудалда Хандагатайн түмэр замай начальник Степан Ильич Головин тэрэ дороо харюусабагүй. Ойро зуура дуугай байһанайнгаа һүүлдээр нүхэр Головин ингэжэ мэдүүлбэ:

—Энэ дороо хэлэхэнь бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, машинистнууд бүхэн КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, үдэр бүхэндэ улам ехэ үрэ дүн ажалдаа түйлана. Богонёор хэлэхэдэ, нормоёо дүүргэдэгүй нэгэшье машинист байхагүй.

—Машинистнууд булта түрүүшүүлэй зэргэдэ гарахые оролдодог,—гэжэ депогой начальник нүхэр Овчинников тэндэһээ нэмээгээд, машинистнуудай ажалые тэмдэглэдэг журнал абажа ираиа...

— Модо шэрэлгээр январь, февраль, март һарануудта Тимофей Кравченко, Александр Папулов гэгшэд түрүүлээ. Апрель, май һарануудта—Борис Витусик; июнь, июль, августа һаранууддта — Кравченко; һүүлшын һаранууддта машинистнууд Карп Грешилов, Ринчин Сарьянов гэгшэд түрүү зэргэдэ гараһан байна,—гэжэ нүхэр Овчинников хөөрөөд, журналаа хаажархина.

Нэгэ паровоздо ээлжээгээр ажалладаг машинистнууд Ринчин Сарьянов, Карп Грешилов гэгшэдэй, тэрэшэлэн эдэнэртэй суугаа ажалладаг главна кондуктор Ф. Шитиинэй ажалые онсолон тэмдэглэмээр байна.

—Бидэнэр өөрынгөө ажалда дуратайгаар хандахаһаа гадна, эбтэйгээр, бэе бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр ажаллаһанаби,—гэжэ машинист нүхэр Сарьянов мэдүүлнэ.

Нүхэд Сарьянов, Грешилов гэгшэд 1955 ондо 64 мянган кубометр модо шэрэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, мүнөө 86 мянган кубометр модо шэрээд байна.

Техникые һайнаар шудалһанай, машинаха наринаар харюулһанай ашаар лэ эдэ хоёр машинистнууд имагэ амжалта түйлаа. Нүхэд Сарьянов Грешилов хоёр ажалдаа гарахын урда тээ паровозойнгоо бүхы частине һайса шалгажа үзөөд, заһаха юумэнь тэрэ дариһан заһабаридаг юм. Эдэнэр замда гарахынгаа урда тээ бүхы рейс соогоо хүрэхэ түрхихэ материалнуудые, түлишэ, уһаяа нэгэ станциһаа нүгөө станци хүрэтэр дуталдахагүйгөөр абадаг байна.

Машинистнууд Сарьянов, Грешилов гэгшэд паровозоо харюулхада ехэ анхарал хандуулна. Эдэнэр зогсоохо бүридөө паровозойнгоо частинуудые наринаар шалган хаража, тоһододог. Заһажа шадаха бүхы юумээ өөһэдынгөө хүсөөр ябуулдундаа хэдэг байна. Тэрэнэй тулада эдэнэр шухала хэрэгтэй зэмсэг болон запасной частьнуудые абажа ябадаг.

Т. Васильев.

Малшадта анхаралаа ехээр хандуулна

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци (түрүүлэгшэнь Р. Ц. Банзарон, секретарин Ц. Е. Цыренов) малшадай ажабайдалые һайжаруулгада ехэ анхарал хандуулна.

Энэ жэлдэ Хандира нютагтахи 2-дохи МТФ-гэй дэргэдэ тээрмэ толхогдоһон байна. Мүнөө тэндэхи малшад ажалта үдэртөө абаһан тарялгаа байра дээрэ татажа, сагаа нилээд алмана. Энэ фермэ һаяхан радиотой болгодоо. Тэрэшэлэн нүхэр Сампиловай даадаг фермэдэ электрын мотор тодхогдожо, малшадай гэрнүүд, малай байранууд электрын галаар гэрэлтүүлэгдээ.

Тус колхозые шефтээ абаһан аймпотребсоюзай коллектив колхоздо культбаза барижа байна.

Иимэ халуун анхарал малшадай урма зориг бадаруулна.

Ц. Дымчиков.

Һайнаар хүдэлдэг улаан булан

Городок городой № 16 ФЗО-гэй һургуулиин дэргэдэ улаан булан һайнаар хүдэлмэрилнэ. Залуушуул энэ улаан буланда сугларжа, сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлтэйгээр үнгэргэнэ. Улаан булангые шэмэглэн гоёолгодо ФЗО-гэй хүдэлмэрилэгшэ Сухинина ехэхэн туһа хүргэбэ. Һаяхан ФЗО-гэй дирекци радиоло абажа, улаан булан соогоо табиба. Мүн улаан булан соо наадаһай хэрэгсэлнүүд: шатар, домино, дойбод бии.

Гадна, эндэ библиотекэ хүдэлнэ. Уншалгын зал сооһь ходоодо шэнэ газетэ, журналнууд табятай байдаг. Уншагшадайнь тоо һүүлэй үедэ нилээд олошороо.

В. Афанасьев.

ТОБШО ҺОНИНУУД

★ Академик Обручевой нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлэлгын Кяхтын музейн директор Р. Ф. Тугутов «Декабристнууд Бурят-Монголдо» тэлэн темээр педучилищын студентнэртэ лекци уншаа. Студентнэр тэрэ лекциинь ехэ һонирхолтойгоор шагнаба. Удаань концерт хаpуулагдаа.

Б. Ванчиков.

★ Хэжэнгын аймагай Чесаныы сомоной «Коммунизм» колхозой модошо дархан Ж. Хазуев үндэр наһатай болобошье, колхозойнгоо ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ нүхэр һаяхан 20 шарга шинээр хэжэ, колхоздоо тушааган.

Д. Николаев.

★ Зэдын аймагай Борогойн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо «Хонишодой үдэр» үнгэргэгдэбэ. Эндэ үбэлэй түл абалгада бэлэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Түл абалгада һайнаар бэлдэһэн нүхэд Бадмажаповагай, Тубаногагай гүүртэнүүдтэ колхозой правлениин, партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Д. Цыремпилов.

Агуухэ уранзохёолшо Л. Н. Толстойн музейдэ

Москваһаа ерэһэн бэшэг

Москвада, Кропоткиной үйлсын № 11 гэртэ ородой агуухэ уранзохёолшо Л. Н. Толстойн Гүрэнэй музей бии юм. Энэ музейдэ табигдаһан зүйлнүүд агуухэ уранзохёолшын ажал-ябуулга ба зохёол тухай элитээр харуулна.

Музейн түрүүшын залнуудай нэгэнииинь Л. Н. Толстойн бага балшар ба эдир залуу наһанда зориулагдаһанхай юм. Эндэ ерэгшэд уранзохёолшын «Бага наһан», «Эдир наһан», «Залуу наһан» гэжэ эртын зохёолнуудтай, мүн тэрэниие зохёон байгуулһан домог түүхэтэй танилсана. Эдэ зохёолнуудые анхан түрүүн хэблэһэн «Современник» гэжэ журнал хүнэй анхарал хандуулна.

—Ородой солдадай һанал сэдьхэлые, шанар нэнэные, Эхэ ороноо эмхэрээрэр тэдэнэй дурладагые гүнзэгыгөөр ойлгодог, мэдэрдэг тулада Лев Николаевич Толстой Севастопольско рассказуудые зохёожо шадаһан байха юм, — гэжэ музейн экскурсовод манда хөөрэнэ.

«Севастопольско рассказуудта» зориулагдаһан зал соо энэ рассказай «Севастополь май һарада» гэһэн түүхэлэйнь үгые уншанаби: «Минии повестиин герой болотол үнэн юм. Би үнэн зүрхэнһөө тэрэнэдэ дурладаг, тэрэнэй бүхы һайн һайхан шанарые зураглан харуулхые оролдодог байгааб. Зүгөөр, тэрэ намда ходоо һайн һайханаар һанагдаг байгаа, һанагдахашье байха». Үнэхөөрөөшье, Толстой энэ рассказуудтаа Севастополь хамгаалагшадай үдэр бүриин баатарлиг шэн зоригто ябадал тухай айхабтар гүнзэгыгөөр, үнэн сэхээр харуулжа шадаһан байгаа. К. Марксын, Ф. Энгельсын ородой солдадууд тухай хэлэһэн үгэнүүд ой ухаанда орооно: «Европа дотор ород солдадууд эгээл эрэлхэг зүрхэтэйшүүлэй нэгэниинь... болоно».

Агуухэ ород арадай шэн габьяа тухай Толстой «Дайн ба эб найрамдал» гэжэ зохёол соогоо бэшэһэн юм. «Би арадай түүхэ тухай бэшэхые оролдоо хүм, — гэжэ Толстой энэ зохёолоо бэшэжэ байхадаа хэлэһэн байгаа.

Зохёолшын энэ номдо уранзурааша М. Серовой гайхалтай уран бэрхээр зураһан зурагуудые хүнүүд тус зал соо һайхашаан харана.

Экскурсантнууд «Анна Каренина» гэжэ романиие уранзохёолшын хайшан гэжэ зохёон байгуулһантайнь танилсана. Тус роман соогоо Толстой хаанта Россиин баяшуулай гэр бүлын ба олонитын харилсаанай бүхы худал хуурмаг удха шэнжые элирүүлжэ харуулһан байгаа.

В. И. Ленин «Л. Н. Толстой ба тэрэнэй үе саг» гэжэ статья соогоо энэ романиие үндэрөөр сэгнэһэн байха юм.

Тус романиие эхилжэ бэшэһэн варианнтууд, мүн бусадшье гар бэшэлгын материалнууд тон һонирхолтой юм. Бүхы эдэ зүйлнүүд мүн лэ «Дайн ба эб найрамдал», «Воскресенье», «Хаджи Мурат» болон Толстойн бэшэшье уранзохёолнуудай гар бэшэгүүд зохёолшын өөртөө хэды эрилтэ ехэтэй байһыень гэршэлнэ.

Толстой тухай Ленинэй, Чернышевскиин, Некрасовай, Тургеневэй, Гончаровой, Салтыков-Щедринэй, Горькиин, Чеховэй, Стасовай, Чайковскиин болон Репинэй хэлэһэн үгэнүүдые музейн залнуудта хүнүүд һонирхон уншана.

1919 ондо М. Горький ингэжэ бэшэһэн байгаа: «Толстойн ажал хүдэлмэриин түүхэтэ удхашанар хадаа бүхы XIX зуун жэл соо ородой общественна үзэһэн хамаг бүхы юумэнэй дүн болоно гэжэ мүнөө хүн бүхэндэ ойлгогдон мэдэрэгдэнэ. Тэрэнэй номууд хэтэ мүнхэдөө оюун бэлигтэ сусаргагүй ажалай мүнхэ дурасхал болон үлэхэ юм».

Л. Н. Толстой хадаа ород арадай национальна ба бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй омогорхол юм.

Агуухэ зохёолшын бэшэһэн номууд помещигүүдэй ба капиталистнуудай дарлалтые үгы хэхэ, ажалшадай шэнэ ажабайдалые зохёохоdo «олониитэдэ ходоо үндэрөөр сэгнэгдэжэ, уншагдажа байха юм», — гэжэ В. И. Ленинэй «Л. Н. Толстой» гэһэн статья соо хэлэһэн үгэнүүд мүнөө үнэнтэ дээрээ бэелүүлэгдэжэ.

Толстойн зохёолнуудай Советскэ үргэн олониитэдэ ойлгосотой ба һонирхолтой байһаниинь музейн һайшаал ба дурадхалай дэбтэр элирхэйлэн гэршэлнэ.

Узбекскэ залуу уранзохёолнод энэ дэбтэрэтэ ингэжэ бэшэнэ: «Толстойн ажабайдал болон зохёолнуудтай бүри һайнаар танилсахада манай зүрхэ сэдьхэлые ехэтээр хүдэлгөө. Агуухэ зохёолшын үльгэр жэшээтэ, уран һайханаар харуулһан ород хүн, ород арад, тэрэнэй соёл болбосорол мааната улам ойлгосотой, дүтэрхүү инаг болонхой».

Музейн һайшаал ба дурадхалай дэбтэр һэхэхэдэмнай, Сибириин багша, холын Сахалинай инженер-геолог Алма-Атагай дээдэ һургуулиин студент эндэ ерэһэн байна. Тэдэнэр булгадаа Толстойдо хэды ехээр дурладагаа, мүн уранзохёолшын номуудай Эхэ оронойнгоо үнгэрһэн үе сагые улам һайнаар шудалха хэрэгтэ туһалдаг тухайнь үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые энэ дэбтэртэ бэшэнэ.

Ц. Балданов.

...Энэ табанжэлэй эхиндэ

I. СЭЛГЭЭ ЯРУУНЫН ЭРЬЕДЭ

...ын шэлые дабан сасуугаа ...эшээ харахадатнай нюдэнэй ...алдама үргэн тала нэмжыхэ. ...лан сайбартажа харагдаһан ...а, Ехэ Ярууна, тэрээнһээ ...н аха таладаа модотой Хуһан ...н хойто тээхи талаһаа тээ хол... ...лмайрһан Хаймасаан. Бага ... нуурнуудһаа һэрюухэн жа... ...ихаадаар эльбэжэ, шэгэшын ...индэжэ эхилхэ. Энэл даа, ...а үбэлдөө жабартайхан, на... зундаа сэлгээтэй уужам ...н Яруунa нютаг.

...Харланай элиэтэй зөөлэхэн ...ар аргаахан дугшуулжа ...айгаа гү, али дуулимхан ...малитэрхэн асфальт хар... ...ашинаарaa дунгинуулан та... ...адатнай гү — хаанашьте хаа ...ар «сэлгээтэй Яруунын ...э тэһэн сэдьхэл хүдэлгэмэ ...айхан аялга соностодог. ...э гайхалгүй даа. Ажалша ...арай зон эгээлэй юумые үгы ...ээшэлгэр байдалтай болгоо.

...ээшье, зуншье байг илгаагүй ...эл һайхан даа, Ярууна ню... ...эрн даа. Яруунын тала нуга... ...эмэлтэй даа, баян даа, га... ...ан. Дүй сагаан хониной ... бэлшээжэ ябаһан Булган ...э эхилээд, зүүн тээшээ зэл... ...ан шэнэһэн тужата Ендон... ...ээр 300 гаран километр... ... газар дайда нэмжыгнэ. ...ээ хэрмэ, шэлүүһэр элбэг ...Дабаанһаа эхилээд булга, ...булга, хандагайгаар баян са... ...н дэлхэйдэ Залаа Сагаан ...ойто зүг тээшээ нэмжыгнэ. ...н газар дээрэнь уһаар, за...һааршье баян нуурнууд олон. Урадхуул түргөөрөө Ангара-гоохон абгайгайгаа ана мана сохилдоомоор Витим гэжэ бушуу мүрэн энээгүүр урдана.

Ой модооршье, үнгэтэ металлааршье, шулуу нүүрһөөршье, ан гүрөөһөөршье, загаһа нугаһааршье баян даа Ярууна. Колхозууд болон совхозой хонидойнь, адууһа малайнь тоо олошоржо, ашаг шэмэнь дээшэлжэ байна. Шэнээр баригдаһан тобхор сагаан гэрнүүд, шэнэ үйлсэ гудамжануудd, электрын галай, радио, телефоной утаһануудаар холбоотой жэрыжэ жагсаһан столбнууд тосхон бүхэниинь шэмэглэнэ. Һүүлэй хоёр жэлэй турш ада Гундэ, Үльдэргэ нютагуудта хоёр дунда һургуули байгуулагдаа, гурбадахинь һаяар Эгэтэдэ баригдажа эхилхэнь. Гуша гаран жэлэй саада тээ нэгэшье һургуулигүй «шэнэһэнэй оёор» гэжэ нэрлэгдэжэ байһан Яруунада табан дунда һургуули хүдэлжэ эхилхэнь.

Энэмайл алдарта Коммунистическэ партиин, хүсэн түгэс Советскэ социалистическэ гүрэниие байгуулагша агуухэ Ленин багшын заһан культурна революциин үнэхөөрөө бэелүүлгэ мүн бэшэ аал!

...Яруунa гэжэ хэлэхэдэ мэлмэрээ үргэн нуурнууд, хүрин шарайтай, хүдэр бэетэй загаһашад һанаанда эгээн түрүүн орооддог. Мүнөөшье яруунынхидай ажал хэрэгтэй загаһааршье ихээхэ танилсая.

Бага Яруунын загаһа барилгын пункт. Будэг багаг боложо байбашье загаһашад нуур дээрэһээ һаяхан пунктдаа ерэжэ, үдэрэй турш да бариһан халтар шарахан алгана, мүнгэн үнгэтэй ялаагана, шуумар тоомо сурхайнуудые тушаажа байба. Олзотой бусаһан загаһашадай хүхюу солгёоноор дуугаралсахань соностоно.

—Энэ жэлдэ хэсүү дулаахан намар болоо даа. Загаһа эгээл бариагэмээр байгаа. Манай «хуряалга» түгэг дундаа ябажа байна, — гэжэ бригадир Иван Васильевич Филонов хөөрэнэ.

Иван Васильевич ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон загаһашан юм. Тэрэ хадаа хара багаһаа хойшо загаһа барижа эхилһэн юм. Сэлгээхэн Яруунын эрьедэ ерээд түбхинһөөр 37 жэл болоо. Энэ удаан үе соо Бага, Ехэ Яруунын нуурнуудта загаһа бариха зуураа, загаһанай хаана ооһоор байрладаг газарые һайн мэдэхэ болонхой.

—Нуур сооһи үбһэ ногооной хүдэлһэн, үнаһай булангиртаһан газартал загаһан олоороо ябадаг. Иимэ газарые бэдэржэ олоод, губшууллаа табидагбди, тиихэдэмнай загаһан ехээр баригдадаг,—гэжэ Иван Васильевич хөөрэнэ.

Иван Васильевич Филоновой бригада загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 21-дэ дүүргээ. Түрэл партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсохо зүгөөр, нүхэр Филоновой бригадынхид дурбэдэхи кварталайнгаа түсэбөөр гадуур 270 пүүд загаһа тушааха уялга абаад, тэрэ уялгаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Нүхэр Филоновой бүлэ суута загаһашад юм. Тэрэнэй дунда хүбүүн Николай гэгшэнь эсэгэтэеэ Бага Яруунада, ехэ, бага хүбүүд Иннокентий, Михаил гэгшэднь загаһа барилгын Гарам гэжэ пунктда хүдэлдэг. Филоновой хүбүүд булгадаа шадамар, загаһа барихадаа бэрхэ загаһашад болонхой юм.

Ехэ Яруунын баруун эрьедэхи Гарам гэжэ пунктда Ильичын лампочканууд огторгойн одо мүшэдтэй уралдан яларна. Догншн Үндэрэй оройгоор үүрэй толоной сайран байха үедэ нойрсожо байһан нуурай номгон байдал эбдэржэ, гонзогор хоорботой шаргануудые шэрэһэн моридой булад тахын слүүр мүльһэ хүрсаар сасаржахань соностожо эхилнэ. Энэ хадаа Яруунын гүрэнэй загаһанай заводой загаһашадай ажалдаа гаража ябаһан үень байгаа.

Иннокентий Иванович Филоновой комсомольско залуушуулай бригада эсэгыгээ бригадаһаа гэдэгэнэгүй. Энэ бригадын комсомолецууд загаһа барилгын түрүү арга хэрэглэжэ, IV кварталайнгаа түсэб 122 процент дүүргэбэ. Филоновой бригада губшууралаа мүльһэн дээрэ гаргангүй губшаха түрүү арга хэрэглэнэ. Хоёр наранай хоорондо гурба, заримдаа дурбэ дахин губшаажа үрдинэ. Энэ бригадынхид зарим үдэртэ 500 пүүд хүрэтэр загаһа барина.

— Дурбэн самсаалтай салираараа метр хахад зузаантай мүльһэе гараараа хииһээрэйл заидалбди даа. Мүльһэ үрэмдэхэ аргагадууд, губшуурые механизмын хүсөөр татаха түхеэрэлгэнүүд, загаһа машинада ашаха механизмууд манда байхагүй. Урдынхяараад, мохоо сообоороо, модон мунгаараа туршана гээшэбди, — гэжэ Иннокентий Иванович хөөрэнэ.

Бага, Ехэ Яруунын, Исингын эрьээр загаһашадай тосхонууд оршодог. Ехэ Яруунын эрьедэхи Гарам тосхонһоо бэшэндэнь клуб, улаан булан үгы юм. Тиимэһээ загаһашад кино харанагүй. Тэдэнэй культурна эрилтэнүүд хангагданагүй. Загаһашадта лекци, элидхэлнүүд тон үсөөн уншагдана.

Загаһа барилгые механизацилагдабал бүри ехэ амжалта түйлаха болэлэйбди. Яруунымнай нуурнууд загаһаар баян бшуу гэжэ загаһашад хэлэнэ.

Үбэлэй һулахан наранай хүхэргэшэ хадын оройдо нялдажа хэбтэһэн үүлэнэй дундаһаа шурган гарахада Ехэ Яруунын налагай уужам нюруу дээрэ ажалай үдэр түлэг дундаа ябажа байба. Үбэлэй сагта Яруунa тиимэшье урихан байдаггүй. Үдэшэ үглөөниинь яһанай ягдымаар жабарладаг, һалхитай бордоһотойхоншье үдэрнүүд олон байдаг. Тэдэ түрэл партиингаа шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Эхэ орондоо загаһа элбэгээр үгэхэ гэжэ эрмэлзэһэн загаһашадай эршэтэ ажалые үбэлэйшье һаари хүйтэн намдуулдагүй.

Яруунын загаһашад шэн габьяатайгаар ажаллажа шэнэ амжалта түйлаба. Түрэл партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгануудаа загаһашад нэрэтэй түрэтэйгөөр декабриин 24-дэ дүүргэбэ. 1955 оной түсэбэй ёһоор заводой коллектив 9300 центнер загаһа бариха байһан аад, 9721 центнер барижа, жэлэйнгээ түсэб 104 процент дүүргэбэ. Тиихэдэ IV кварталайнгаа түсэб Б. Д. Бальжинимаевай бригада 175 процент, А. Е. Григорьевай бригада 128 процент, И. И. Филоновой бригада 122 процент, И. В. Филоновой бригада 116 процент дүүргэбэ.

II. ТУЙЛАҺАНААРАА ҺАНААГАА АМАРХАГҮЙ

1955 оной һүүлшын үдэрнүүд үнгэржэ байна. Үүри һара саһагүй дулаахан, газар хара байгаа, үхэр мал хүсэеэ хүдэлөөдүй байба. Һаяшан лэ үдэрнүүдтэ һаари хүйтэнэй тэмдэг шарай үзэгдэбэ. Саһан ехээр оробо.

Советскэ арадай ажабайдалда 1955 он мартагдашагүй жэл болобо. Энэ хадаа коммунистическэ общественэ һаруул һайхан байшан байгуулхын түлөө манай хүнүүдэй тэмсэлдэ маша ехэ шата болоһон табадахи табанжэлэй һүүлшын дүн гаргалгын жэл байгаа. Энэ хадаа социалистическэ үхэр ажахые эрид ехээр хүгжөөхэ талаар КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бэелүүлгын түрүүшын жэл байгаа.

Бүхы советскэ хүнүүдтэй хамта Яруунын ажалшад үнгэрһэн жэлэйнгээ дүнгүүдые гаргажа, шиидхэгдээгүй асуудалнуудаа элирүүлжэ байна. Үнеэдһээ һү һааха, хонидһоо ноһо хайшаха талаар яруунынхид 1955 ондо хараалһан хэмжээ ябуулгануудаа үлүүлэн дүүргээ. 1954 онтой сасуулхада аймагай колхозууд үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 382 литр һү ехээр һаагаа. Тиихэдэ Эгэтын МТС-эй харьяата колхозууд энэ жэлэй турш ада һү һаалгаяа хоёр дахин ехэ болгоһон байна. Эгэтын МТС-эй зонын колхозууд дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 977 литр һү гэхэ гү, али нэгдонойхинһоо 507 литр һү үлүү ехээр һаагаа. Илангаяа Кировэй, Ворошиловай, Карл Марксын, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд һү һаалгаар ехэ амжалтатай байба. Мүн Сосновскын МТС-эй харьяата Маленковой нэрэмжэтэ, «Путь социализма» колхозууд һү һаалгаар һайн амжалта түйлаа. Үнеэн бүриһөө 1800-һаа 2000 гаран литр һү һааһан түрүү һаалиншадай тоо олон болоо. Социалистическэ мүрысөөндэ шалгаран гараһан Чимитова Мидыгма, Нимаева Норжомо, Дамбаева Валсана, Базарова Долгор ба бусад һаалишадаар Яруунa суурхана.

Мүн Эгэтын МТС-эй зонын колхозууд нэдонойхид орходоо энэ жэлдэ хонин бүриһөө 340 грамм ноһоо үлүү ехээр хайшалаа. Тиихэдэ нарин ба наринтар ноһоон урдынхида орходоо хангигүй ехээр хайшалагдаа. Энэ талаар Молото-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

ГДР-эй правительственна делегаци Пекиндэ пресс-конференци үнгэргэбэ

ПЕКИН, декабриин 26. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин гэшүүн, Германска Демократическа Республикын премьер-министрын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр д-р Лотар Больц үсэгэлдэр Пекиндэ пресс-конференци үнгэргөө. Тэрээндэнь Хитадай ба хариин оронуудай журналистнууд хабаадалсаа.

Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин Пекиндэ ерэлгэ тон ехэ удхашанартай. Тэрэнэй ашаар ГДР-эй ба КНР-эй хоорондо хани барисаан ба харилсан ажаллалга тухай договор, мүн хэлсээнүүд баталагдаа, тэрэшэлэн ГДР-эй ба КНР-эй правительствонуудай хамтын мэдүүлгэ толилогдоһон байна гэжэ мэдүүлгэ хэхэдээ д-р Лотар Больц зааһан байна.

ГДР-эй правительственна делегациин орон соогуур аяншалхадань хитад арадай хани халуунаар амаршалдаг байһые, Хитадай Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалгануудайнгаа хани ёһоной ба бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһые д-р Лотар Больц саашань тэмдэглээ.

Германска Демократическа Республикын ба Хитадай Арадай Республикын хоорондо хани барисаан, харилсан ажаллалга тухай договор баталалга ГДР-эй ба КНР-эй арадуудай хоорондохи хани харилсаанай хүгжэлтын шэнэ шата болохоһоо гадна, Европодо, Азида болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэгтэ зохилдоно гэжэ Лотар Больц хэлээ.

Хитадай болон хариин оронуудай журналистнуудай табиһан олон асуудалнуудта д-р Лотар Больц, мүн ГДР-эй правительственна делегациин бусад гэшүүд пресс-конференциин түгэсхэлдэ харюусаһан байна.

ГДР-эй правительственна делегаци Пекинһээ мордобо

ПЕКИН, декабриин 26. (ТАСС). КНР-эй правительствын уряалаар Хитадта хани ёһоор айлшалжа ошоод байһан Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь түрүүтэйгээр Пекинһээ мүнөөдэр мордобо.

КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, КНР-эй гүрэнэй элитэ бусад ажал-ябуулагшад Отто Гротеволие болон правительственна делегациин гэшүүдые пекинскэ аэродром дээрэһээ үдэшөө. Пекиндэ байдаг хэдэ хэдэн посольствонуудые толгойлогшонор болон тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэд аэродром дээрэ мүн лэ байлсаа.

ГДР-эй правительственна делегациие толгойлогшо Отто Гротеволь аэродром дээрэ тобшо мэдүүлгэ хэжэ, ГДР-эй правительственна делегациие хүндэтэйгөөр угтаһанайнь түлөө хитад арадта, Пекинэй хүн зондо баясхалан хүргөө.

Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци Улан-Баторто ерэбэ

УЛАН-БАТОР, декабриин 26. (ТАСС). МНР-эй правительствын уряалаар Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь түрүүтэйгээр Монгол Арадай Республикын столица—Улан-Баторто мүнөөдэр ерээ.

МНР-эй премьер-министр Ю. Цеденбал, Арадай агууехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ж. Самбу, Монголой арадай-революционно партиин ЦК-гэй секретарьнууд Дамба, Дугерсурун, Лхамасурун, Самдан, премьер-министрын орлогшонор Б. Ширендыб, Д. Майдар, Л. Ценде, С. Лубсан, С. Авирзед, министрнүүд, олониитын ба дипломатическа корпусой түлөөлэгшэд германска правительственна делегациие аэродром дээрэ уттаа.

Германска Демократическа Республикын правительственна делегациие угталгын үедэ хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. Мүн ГДР-эй ба МНР-эй гүрэнэй гимнүүд наадагдаа.

Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин ерэһэнтэй дашарамдуулагдан Сүхэ-Баторай талмай дээрэ столицын хэдэн олон мянган ажалшадай хабаадалгатай митинг болоо. МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Дамба митинг нээгээ. Удаань сугларатшадаар халуунаар уттагдан МНР-эй премьер-министр Цеденбал, ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь үгэ хэлээ. Монгол ба немецкэ арадуудай хоорондохи хани барисаанай улам бэхижэжэ байһые тус митинг эли тодоор харуулаа.

Үдэшэнь Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин хүндэлэлдэ зорюулан Монгол Арадай Республикын премьер-министр Ю. Цеденбал уулзалга эмхидхээ. Уулзалгын һүүлээр ехэ концерт болоо.

Инди Монгол Арадай Республика хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаан тогтоогдобо

Монгол Арадай Республикатай дипломатическа харилсаа тогтооһон тухайгаа Индиин соносхоһые Рейтер агентствын корреспондент Делиһээ декабриин 23-да мэдээсэбэ.

Пекиндэ байдаг индийскэ посол МНР-тэ байха посолой уялгые, Монгол Арадай Республикаһаа Пекиндэ байдаг посол Индидэ байха посолой уялгые дүүргэхэ юм.

(ТАСС).

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин II съезд

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин II съездын декабриин 24-нэй үдэшын заседани дээрэ Хитадай Коммунистическэ партиин делегациие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Чжу Дэ амаршалгын үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба Центральна Комитедэй түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай зүгһөө, Хитадай Коммунистическэ партиин бүхы гэшүүдэй ба бүхы хитад арадай зүгһөө Румынска хүдэлмэришэнэй партиин хоёрдохи съездын делегадуудта халуун амаршалга хүргөө.

Удаань, нүхэр Г. Георгиу-Дежэй элидхэлые дахуулан Румыниин профсоюзуудай центральна соведэй түрүүлэгшэ Георге Апостол үгэ хэлээ.

Залуушуулай хүдэлмэриин, тэдэниие хүмүүжүүлхэ асуудалнуудаар Ажалша залуушуулай союзай ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Корнел Фулджер үгэ хэлэһэн байна.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэлгые съездын делегадууд декабриин 25-да үргэлжэлүүлээ.

Дотоодын худалдаа наймаанай министр Штефан Войтек түрүүлжэ үгэ хэлэхэдээ, орон дотор социалистическэ худалдаа наймаанай хүгжэлтэ тухай тогтоо.

Бакэуска областиин Хумулешть гэжэ тосхоной багша съездэ хандан үгэ хэлээ. Хуушанай Румынида багшанарай тон ядаралтай байдаг тухай, мүнөө үедэ Румынска Арадай Республикада арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг тухай тэрэ хөөрэһэн байна.

Ороной үнинэй ба элитэ ехэ эрдэмтэдэй нэгэн академик К. И. Пархоной хэлэһэн үгые делегадууд тон халуунаар угтаа.

Мандатна комиссиин элидхэлэй баталагдаһанай һүүлээр идеологическа хүдэлмэриин ба культурна революциин асуудалнуудаар Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн ба Румыниин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Мирон Константинеску үгэ хэлээ.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн ба Румынска Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй нэгэдэхи орлогшо Эмиль Боднараш барилгын, мүн транспортые болон хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые хүгжөөхэ асуудалнуудта тогтожо хэлэһэн байна.

Химическэ промышленностиин министр М. Флореску, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй гэшүүн Л. Рэуту, уранзохёолшо В. Галан, Сучавска областиин таряашан эхэнэр Ф. Берару болон бусад декабриин 25-да мүн лэ үгэ хэлээ.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин хоёрдохи съездын хүдэлмэри тон эдэбхитэйгээр үнгэржэ байна. Делегадууд үгэ хэлэхэдээ, дутуунуудые болон тэдэнэй гараһан шалтагаануудые шэнжэлэлгэдэ, үшөө шиидхэгдээгүй асуудалнуудта, республикын арадай ажахые болон культурые бүри түргэнөөр хүгжөөлгэдэ туһалха бүхы юумэнүүдтэ гол анхаралаа хандуулна.

Хариин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй съезд дээрэ хэлэһэн амаршалгын үгэнүүд ахадүүтэй һанал нэгэдэлгые эли тодоор харуулна. Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Леон Мовэ. Швециин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Кнут Бекстрем, Грециин коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Васалис Бардзотас гэгшэдэй амаршалгын үгэ хэлэхэдэ, съездэ хабаадагшад нэрьесэ альга ташажа угтаа.

Вьетнамска ажалшадай партиин, Индиин ба Индонезиин коммунистическэ партинуудай амаршалгын телеграммануудые съезд абаһан байна. (ТАСС).

ФНРЮ-гэй президент Броз-Тито Эфиопиһоо бусаба

ТАНЮГ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор ФНРЮ-гэй президент Иосип Броз-Тито Эфиопидо хоёр долоон хоногой турша соо айлшалһанайнгаа һүүлээр, декабриин 24-дэ Массоауа порт дээрэһээ «Галеб» гэжэ сэрэгэй корабльда һуугаад, Египет орохоёо мордобо.

(ТАСС).

Ливиин бээ даанхай болоһон үдэрые һайндэрлэлгэ

Арабска информационно агентствын Триполиһоо мэдээсэһэнэй ёһоор бээ даанхай байдалтай болоһоной дүрбэдэхи жэлэй ой декабриин 24-дэ Ливидэ тэмдэглэгдээ. Һайндэртэй дашарамдуулагдан Триполидо сэрэгэй парад болоо. Тэрээн дээрэ правительствын гэшүүд премьер-министр Бен Халим түрүүтэйгээр байлсаа. (ТАСС).

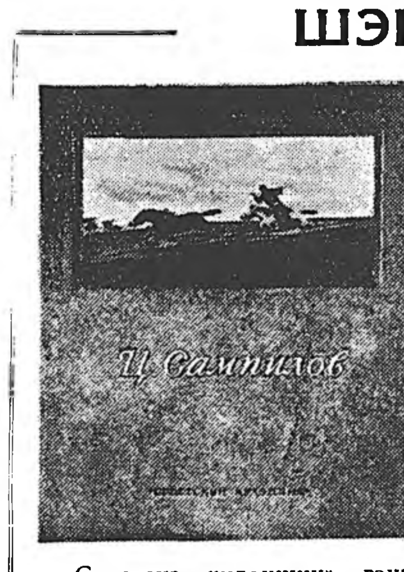
Перугэй шэнэ правительство

Перугэй тушаалһаа бууһан урдын правительствын орондо декабриин 24-дэ шэнэ кабинет байгуулагдаа гэжэ Юнайтед Пресс гэжэ агентство мэдээсэнэ. Шэнэ правительствын премьер-министрээр ба финансын министрээр вице-адмирал Роке Сальдмас, гадаадын хэрэгүүдэй министрээр — контр-адмирал Луис Эдгардо Льоса, дотоодын хэрэгүүдэй ба полициин министрээр — полковник Огусто Вильякорта томилогдоһон байна.

Перугэй шэнэ правительствода бултадаа сэрэгэй хүнүүд ороо гэжэ агентство тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

ШЭНЭ НОМ

«Советскэ художник» гэжэ номой хэблэл Е. Панкратовагай «Цыренжап Сампилович Сампилов» гэжэ номые хэблэлһээ гаргаба.

Энэ ном дотор БМАССР-эй арадай уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Ц. С. Сампиловай ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай тодорхойгоор бэшэгдэнэ.

— Ц. С. Сампилов болбол Октябрьска социалистическэ революцяар сүлөөлэгдэһэн бурят-монгол арадай дундаһаа урган гараһан түрүүшын бурят уранзурааша юм. Бодото байдалые зүбөөр харуулһан, хайшаашье тэгшэ бэлиг, мүн тэрэнэй зурагуудай национальна онсо илгаа Ц. С. Сампиловые бурят-монголой советскэ искусствын элитэ ажал-ябуулагшадай нэгэн болгоно гэжэ, — автор бэшэнэ.

Мүн энэ ном соо Ц. С. Сампиловай 30 шахуу зурагууд толилогдонхой. Тэдэнэй тоодо олондо мэдээжэ болоһон, Москвагай Зүүн оронуудай культурын музейдэ табяатай байдаг «Талын инагууд», «Жаргалантын тала дайдада», «Ургашан» гэжэ зурагууд бии. Гадна, Ц. С. Сампиловай зурагуудай список толилогдоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Панкратовагай «Цыренжап Сампилович Сампилов» гэжэ ном.

А. Мантаевай фото.

Эрхим механик

«Улан-Удэ» пароходой коллектив пароходоо үнгэрһэн намар гурбадахи сезоноо заһабаригүйгөөр үбэлжэлгэдэ табиба.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ пароходой коллективэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ механик Петр Федорович Овчеренко түрүү һуури эзэлээ. Нүхэр Овчеренко профсоюзай судовой комитедэй түрүүлэгшэ байха зуураа, суднынгаа механизмые саг үргэлжэ шалгадаг, командынгаа гэшүүдые судна заһабари[illegible] шэнэ мэргэжэлдэ һургадаг бай[illegible] Петр Федорович уһан замай тра[illegible]портда олон жэл соо оролдосо[illegible]гоор ажаллаһанайнгаа ашаар п[illegible]вительствын зүгһөө 3 медал[illegible] Ажалай Улаан Тугай орденоор ш[illegible]нагдаа.

Д. Балданов.

СПОРТ

Республикын түрүү һуури эзэлхын тү[illegible] боксернуудай мүрысөөн

Боксоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө 2 үдэрэй туршада мүрысөөн болобо.

Спортивна обществонуудай ба физкультурна коллективүүдэй 5 команда энэ мүрысөөндэ хабаадалсаа.

Бүри хүнгэн бэетэй боксернууд түрүүн мүрысэжэ эхилээ. Тэдэнэй дунда Лайдапов Жербаковые, һүүлээрнь Амаржиновые илаад, түрүү һуури эзэлбэ. Хүнгэн бэетэй спортсменүүдэй хоорондо нэгэдэхи разрядтай Жигмитов түрүү һуури эзэлээ. Бадмаев (хүнгэн бэетэй) Соболевые илаа. Нэгэдэхи разрядтай Кушнарев Атарханов хоёрой уулзалгада Атарханов илаа.

Шодоров ба Хараевай (дунда бэетэй) уулзалга ехэ һонирхолтой байба. Нэгэдэхи раундда Шодоров ехэ эдэбхитэйгээр тулалдаба. Шанга тэмсэлэй үедэ Хараев Шодоровые шангаар сохижо унагаажархина (накдаун), хоёрдохи раундда Шодоров дахин эрэлхэгээр тулалдана. Энэ раундда Хараев накдаунда оробо. Гурбадахи раундда Шодоров илалта туйлаба.

Зонхоев ба Шабаев (дунда[illegible] бэетэй) хоёр рингдэ гараба. [illegible] хоёр городууд хоорондохи ба[illegible]нальна мүрысөөндэ республикы[illegible] нэрэ хүндые нэгэтэ бэшэ хамгаал[illegible] юм. Мүнөө шанга тулалдаанда Ш[illegible]баев очконуудаараа илаба.

Николаев БМАССР-эй, Сибир[illegible] ба Дальна Востогой чемпион нэ[illegible] бэшэ болоһон, мүн СССР-эй [illegible]дентнүүдэй хоорондохи 1953 о[illegible] мүрысөөндэ илаһан, РСФСР-эй [illegible]рүү һуури эзэлхын түлөө мү[illegible]сөөндэ 5 дахин хабаадалсаһан [illegible] Мүнөө Николаев нэгэдэхи раз[illegible]тай Дерновскитай тулалдаа. Б[illegible] раунднуудта Николаев илаа. Б[illegible]цыренов (дунда бэетэй) Фурсее[illegible] илаа.

Нэгэдэхи разрядтайшуул Ла[illegible] (хүндэшэг бэетэй) ба Посо[illegible] (хүндэ бэетэй) илалта ту[illegible] Командануудай хоорондо ДСО «[illegible]ревестнигэй» команда түрүү һу[illegible] эзэлээ.

А. Михайло[illegible]

Шэнэ табанжэлэй эхиндэ

(Түгэсхэл)

вой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд бүри һайн амжалта туйлаа.

Колхозниигуудай, МТС-үүдэй болон совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй эршэтэй шангаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар яруунынхид һү, мяха, нооһо, орооһо таряа гүрэндэ тушааха ба худалдаха түсэбөө болзорһоо урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур нилээд ехэ һү, нооһо, орооһо гүрэндэ тушаагаа.

Эдэ түрүүшын амжалтанууд хайшан гээд туйлагдааб?

Жэлэй туршада үнеэдэй үүлтэр һайжаршоо бэшэ. Имаггал түрүү арга хэрэглэһэнэй, үнеэдые тугалһаань һалгаажа һайнаар эдеэлүүлжэ һааһанай аша үрэ мүн. Хонид дээрэшье абажа үзэхэдэ үбэл эртэ хурьгалуулдаг түрүү арга хэрэглэдэг боложо байна.

Яруунын колхозуудай 1955 оной амжалтанууд юу харуулнаб гэхэдэ малай ашаг шэмые нэгэ, хоёр, гурбан жэл соо эрид дээшэлүүлхэ арга боломжонуудай бии байһые элеэр гэршэлнэ. Зүгөөр, эндэ үнеэдэй, хонидой ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хамаг бүхы арга боломжонууд хүсэд ашаглагдаагүй.

Туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарха ябадал үзэгдөө. Сталинай, Кировэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ ба бусад зарим колхозуудта һү һаалгын график октябрь, ноябрь һарануудта табигдаагүй, ажахын шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо һү ехээр һаахын түлөө мүрысөөн эмхидхэгдээгүй байшоо. Декабрь һара гаратар һаамхай үнеэд үбһэ, шэмэтэ тэжээл эдеэгүй байгаа. Эдэ бүгэдэһөө боложо энэ хоёр һара соо үнеэд һүсэ ехээр татаа.

III. ХҮДЭЛМЭРИДЭХИ ГОЛ ЮУМЫЕ ХАРАЖА ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ

Ашаг шэмэ ехэтэ мал үсхэбэрилхэдэ Ярууна нютаг таатай зохид газар юм. Бэлшээри, сабшалан, уһа нуурнууд, гол горхонууд хэдышье бии. Урдань арбаад мянган малай үбэлжэдэг Түрхэл, Заза, Нохоони, Ёндондин, Сагаа Марса гэхэ мэтын һайн ногоотой нютагуудта мүнөө ехэдээл һаа мянгаад хонин, хэдэн зуутаад адуун үбэлжэнэ. Хэды шэнээн хахалжа элдүүрилхээр муудаһан сабшалан, бэлшээри Яруунада үшөө бииб? Тон ехэ! Хэды шэнээн бургааһа, хартаганаа, модо ургашоод, ашаглагдахаа болишоһон бэлшээри, сабшалан Яруунада бии гээшэб!

Орооһо таряанай ажахы хүдөө ажахын үйлэдбэриин үндэһэ һуури болодогынь бултанда мэдээжэ. 1954—1955 онуудта Яруунын совхоз болон колхозууд шэнэ газар нилээд ехээр ашаглаа. Гансал совхоз энэ хоёр жэл соо 15 мянга шахуу гектар шэнэ газар хахалжа, ашаглаа. Энэнь түрүүшынгээ дүн үгэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Яруунын мяханай совхозой нэгэдэхи фермэ 1880 га дээрэһээ гектар бүхэнэй 15 центнер овёс, 500 га дээрэһээ гектар бүхэнһөө 22 центнер овёс энэ намар хуряаһан байна. Ганданги энэ жэлдэшье шэнэ газар дээрэ муу бэшэ таряан колхоз бүхэндэ ургаһан байгаа. Теэд таряа хуряалгын 45—50 хоногто унжагайрһан дээрэһээ таряанай гээгдэл гектар бүхэнэй 4—5 центнер болоо.

Газар элдүүрилгын культурые дээшэлүүлхын түлөө шанга тэмсэл хэгдэдэггүй дээрэһээ хуушан элдүүрилэгдэжэ байһан газарай ургаса бага байна. Эгээл тиимэһээ һүүлэй 3—4 жэл соо дунда зэргээр аймагай колхозууд 5—6 центнер таряа хуряана. Мүн энэ шалтагаанһаа боложо, 1955 ондо нилээд ехэ талмайда кукуруза таригдабашье, тэрэниие ургуулжа шадаагүй юм. Тракторна бригадануудай хэһэн хүдэлмэриие тушаан абалгада зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр, илангаяа таряанажалай бригадирнууд шухала анхарал табижа, договоройнгоо ёһоор хүдэлмэриин шанарай түлөө шанга эрилтэ хэнэгүй. Эгээл тиимэһээ ургаса абаха талаар түсэб жэлһээ жэлдэ дүүрэнэгүй.

Шэнэ түрүү арга хэрэглэхэтээ хамта малдаа орооһо таряа (концентрат) ехээр эдюулжэ, һү, нооһо энэ жэлдэ ехээр абаабди гэжэ колхозниигууд хэлсэнэ.

Малажалые хуушанай, гээгдэнги аргаар эрхилдэг заншал олон колхозуудта орхигдоногүй. Ой модоор, барилгын материалаар баян Яруунада колхозуудынь типовой малай байрагүй юм гэхэдэ тала газарай хүнүүд этигэнгүй байхадаа болохо. Үнэнтэ дээрээ совхоз болон Маленковой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууднаа бэшэниинь үнеэд болон эхэ хонидоо типовой байраар хүсэд хангаха тушаа шанга оролдолго хэшээл гарганагүй. Хамаг шэнэ, түрүү юумэ малажалда хэрэглэхэ ябадалдань типовой байрын үгы байлга һаад тойбо хэжэ байна. Яруунада нэгэшье хүсэд механизированнэ фермэ мүнөө дээрээ үгы юм. Наа заахань солоомо буйлуулжа, известковалжа малда эдюулхэ арга хэрэглэгдэнэгүй. Тиихэдэ, энэ аргын ашатай һайниинь мэдээд, Кударын аймагай колхозуудай извёстко Улан-Удэһээ, 200 километртэ зөөжэ абаашажа байхадань яруунынхид нютаг дээрээ байһан извёсткоёо солоомо буйлуулгада хэрэглэнэгүй. Известковалһан солоомо хоолойнгоо талаар хяаг үбһэнтэй адли шэмэтэй болодог юм гэжэ мэдээжэ ха юм.

Өөһэдынгөө доторой арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз малшадайнгаа болон малайнгаа байха олон гэр байра бариһан байна. Теэд энэ колхозой дүй дүршэл бэшэ колхозуудта дамжуулан үгтэнэгүй. Малай байра барилгада МТС-үүд колхозуудта материально-техническэ талаар туһа хүргэнэгүй. Малай байрануудые барилгада механизацилга үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ мүнөө үедэ барилгые түргэдхэхэ шиидхэхы арга нүхэсэл болоод байна.

Үхэр малдаа үбһэ тэжээлынь хүл доронь хаяжа үгэһөөр зандаа. Яруунын колхозууд силосээр миил 2 процент хангагданхай. Орооһо таряа малдаа монсогорооршье эдюулдэг газар ябажа байхада дайралдана.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, МТС-үүдэй болон зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ажахыгаа урдынгаа арга методээр хүтэлбэрилнэ: үдэрэй талаһаа яажа гаралсахаб, үхэр малаа үхүүлэнгүйгөөр лэ яажа ондо оруулхаб, ногоон дээрэ хүлөөрнь яажа гаргахаб гэжэ оролдоод лэ, холын хараата, ажахын гол асуудалнуудта — малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тэрээнэй үүлтэрые һайжаруулха, малаа үбһэ тэжээлээр, типовой байраар хангаха асуудалнуудта гол анхаралаа табидаггүй байгаа, мүнөөшье тэрэ заншал зарим нэгэнэй толгойдо байрлаһаар.

IV. ИДЕОЛОГИЧЕСКА ХҮДЭЛМЭРИИЕ АЖАХЫН ЗОРИЛГОНУУДТАЙ НЯГТА ХОЛБООТОЙГООР ЯБУУЛХА

Уһа нуурнуудаар элбэг дээрэһээ Яруунада уһанай шубуу, галуу, нугаһа үсхэбэрилхэ ехэ арга бии. Теэд совхозһоо бэшэ ажахынууд уһанай шубуу үсхэбэрилнэгүй. Гахай үсхэбэрилгэдэ ёһотой анхарал табигданагүй. Гахайн болон үнеэдэй тоо нёдондонойхиһоо хороо. Гахай олоор үсхэбэрилөөгүйдэ мяха ехээр абадаг болохо аргагүй. Эхэ мал олоороо һубайрһаар зандаа. Шэнэ түл олоор гарзалһаар. Эдэ шалтагаануудһаа боложо хони, эбэртэ мал, гахай, шубуу үсхэбэрилхэ 1955 онойнгоо түсэб Яруунын колхозууд дүүргээгүй.

Ажахынгаа баян резервнүүдые ба арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй, ажахые эрхилхэ хуушан аргануудһаа хахасаагүй байһанай гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, идеологическа хүдэлмэри ажахын зорилгонуудтай ямаршье холбоотүйгөөр ябуулагдана. Нэгэшье колхозой түрүүлэгшэ, партийна организациин секретарь болон фермые даагша экономическа эрдэмээ дээшэлүүлхэ кружокто гү, али семинарта һуралсанагүй. Оролдолго гаргаа һаа, колхозой хүт[illegible]рилэгшэдэй экономическа һура[illegible] эмхидхэхэ арга Яруунада хүсэд [illegible] Тэндэ жэшээтэ һайнаар ажала[illegible]хиллдэг түрүү колхозуудшье би[illegible] рүү фермэнүүд, отарануудшье [illegible] Экономическа кружогуудые хүт[illegible]бэрилхөөр бэлэдхэлтэй хүнүү[illegible] Яруунада яһала бии ха юм.

Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлх[illegible]шаа һаалишадтай, хонишодтой, [illegible]гадирнуудтай, фермэнүүдые даа[illegible]нартай ямаршье хүдэлмэри хэг[illegible]гүй. Түрүү арга метод дэлгэрүү[illegible] тулада научно-техническэ, нау[illegible] практическа конференци пар[illegible] айкомой Эгэтын МТС-эй зон[illegible] инструкторска группа эмхидхэ[illegible] гэжэ Молотовой нэрэмжэтэ колх[illegible] партийна организациин секре[illegible] нүхэр Цыренов хөөрэнэ. Энэ[illegible] тон зүб. Сталинай, Карл Мар[illegible] Кировэй нэрэмжэтэ колхоз[illegible] малшадай дунда культурно-г[illegible]рэлэй хүдэлмэри ябуулагдана[illegible]гүй гэхэдэ болохо. Малш[illegible] культурна эрилтэнүүдые хан[illegible] түрүү дүй дүршэлдэ тэдэниие һу[illegible]ха хүдэлмэри һулаар ябуулагда[illegible]

Ажахын ба идеологическа ху[illegible]мэридэхи эдэ дутагдалнууд[illegible] усадхажа, колхоз бүхэндэ бии [illegible]һан дэлгэр ехэ арга боломжо[illegible] шадамараар, бодомжотойгоор [illegible] жэлэй түрүүшын үдэрһөө хэр[illegible]бэл, Яруунын аймагайхид шэ[illegible]бан жэлдэ республикын түсүү, [illegible] шэмэ ехэтэй малажалтай айма[illegible]дай нэгэн боложо шадахань [illegible]жаггүй.

С. БАДМ[illegible]
манай тусхай [illegible]

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н—00646. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 67[illegible]